

Risk- och sårbarhetsanalys 2015

Orust Kommun

Dokumenttyp Styrdokument	Förvaltning KSF, stab
Ämnesområde Krisberedskap	
Ägare/ansvarig Magnus Edenmyr, Säkerhetsstrateg	
Antagen av /Dnr KF 2015-08-13 § 99 (KS/2015:511)	Antagningsdatum 2015-08-13
Revisions datum	Giltig t.o.m.
Tidigare antagen KF 2011-09-29 § 119 (KS/2011:1230)	

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1	ÖVERGRIPANDE BESKRIVNING AV ORUST KOMMUN OCH DESS ANSVARSOMRÅDE.....	8
1.1	OM ORUST KOMMUN	8
1.2	KOMMUNENS ANSVAR FÖR KRISBEREDSKAP.....	9
1.2.1	Principer för krishantering.....	9
1.2.2	Lagar och förordningar	9
1.2.3	Överenskommelse om kommunernas krisberedskap	10
1.2.4	Geografiskt områdesansvar	12
2	ÖVERGRIPANDE BESKRIVNING AV ARBETSPROCESS OCH METOD....	13
2.1	SYFTE OCH MÅL	13
2.2	ARBETSPROCESS OCH METOD.....	13
2.2.1	Insamling av underlag som ligger till grund för analysen	13
2.2.2	Sammanställning av underlag och risk- och sårbarhetsanalys.....	14
2.2.3	LOTS-gruppens samarbete	14
2.3	LEH + LSO = SANT.....	14
2.3.1	Allmänt om LSO.....	14
2.3.2	Den enskildes ansvar	15
2.4	DISPOSITION ENLIGT MSBFS 2015:5	15
2.5	AVSTEG FRÅN MSBFS 2015:5	15
2.6	IDENTIFIERING SAMHÄLLSVIKTIG VERKSAMHET.....	15
2.7	IDENTIFIERING AV RISKER OCH KONSEKVENSER SAMT RISKVÄRDERING	16
2.7.1	Risker och riskområden	16
2.8	FÖRMÅGEBEDÖMNING	16
2.8.1	Riskvärdering.....	16
2.8.2	Riskmatriser	17
2.8.3	Förmågor.....	17
2.9	BEHOV AV ÅTGÄRDER MED ANLEDNING AV RISK- OCH SÅRBARHETSANALYSENS RESULTAT	19
2.10	VALIDITET	19

2.11	NYA ARBETSPROCESSER.....	19
2.11.1	Västra Götalandsmodellen	19
2.11.2	Regional handlingsplan för klimatanpassning	19
2.12	FÖRVÄNTAT RESULTAT	20
2.13	OM SEKRETESS.....	20
2.14	POLITISKT ANTAGANDE AV RISK- OCH SÅRBARHETSANALYS	20
3	ÖVERGRIPANDE BESKRIVNING AV IDENTIFIERAD SAMHÄLLSVIKTIG VERKSAMHET INOM ORUST KOMMUNS GEOGRAFISKA OMRÅDE.....	21
3.1	IDENTIFIERING AV SAMHÄLLSVIKTIG VERKSAMHET.....	21
3.2	IDENTIFIERAD SAMHÄLLSVIKTIG VERKSAMHET INOM KOMMUNENS GEOGRAFISKA OMRÅDE	21
4	IDENTIFIERADE KRITISKA BEROENDEN FÖR KOMMUNENS SAMHÄLLSVIKTIGA VERKSAMHET.....	23
4.1	IDENTIFIERING AV KRITISKA BEROENDEN	23
4.2	ÖVERGRIPANDE BESKRIVNING AV KOMMUNENS KRITISKA BEROENDEN	23
5	IDENTIFIERADE OCH ANALYSERADE RISKER FÖR KOMMUNEN OCH KOMMUNENS GEOGRAFISKA OMRÅDE	24
5.1	ALLMÄNT	24
5.1.1	En varierad riskbild.....	24
5.2	NATUR- OCH VÄDERRELATERADE HÄNDELSER	24
5.2.1	Översvämningar	24
5.2.2	Ras och skred.....	25
5.3	OLYCKOR OCH SAMHÄLLSSTÖRNINGAR.....	26
5.3.1	Sjötrafiken	26
5.3.2	Vatten/Hamnområden	26
5.3.3	Oljeutsläpp.....	26
5.3.4	Brand.....	26
5.3.5	Trafik.....	28
5.3.6	Terräng/Särskild miljö	28
5.3.7	Publika tillställningar, festivaler och evenemang.....	28
5.3.8	Kommunens förmåga att hantera oönskade händelser sommartid.....	29

5.3.9	Industrin i Stenungsund.....	29
5.3.10	Olyckor som kan leda till räddningstjänstinsats enligt LSO	29
5.4	INFRASTRUKTUR OCH FÖRSÖRJNINGSSYSTEM	38
5.4.1	Trafik och transporter	38
5.4.2	Vatten och avlopp.....	38
5.5	INFORMATIONSSÄKERHET OCH ELEKTRONISK KOMMUNIKATION	39
5.6	SOCIALA RISKER.....	39
5.7	SJUKDOMAR.....	42
5.8	SAMMANFATTNING.....	42
6	BESKRIVNING AV IDENTIFIERADE SÅRBARHETER OCH BRISTER I KRISBEREDSKAP INOM KOMMUNEN OCH DESS GEOGRAFISKA OMRÅDE	43
6.1	GENERELL FÖRMÅGEBEDÖMNING	43
6.2	SCENARIOSPECIFIKA FÖRMÅGEBEDÖMNINGAR.....	44
6.2.1	Sociala risker	44
6.2.2	Beskrivning av arbetsprocess och metod.....	44
6.2.3	Långvarig hög personalfrånvaro	45
6.2.4	Brand i kommunens serverhall	49
6.2.5	Stort avbrott i dricksvattenförsörjningen.....	53
6.3	KRISLEDNINGSÖVNING HELVAR 2014.....	57
6.4	OLJEPÅSLAGET I SEPTEMBER 2011	58
7	BEHOV AV ÅTGÄRDER MED ANLEDNING AV RISK- OCH SÅRBARHETSANALYSENS RESULTAT.....	60
7.1	PLANERADE ÅTGÄRDER	60
7.2	PÅGÅENDE ÅTGÄRDER	60
7.3	GENOMFÖRDA ÅTGÄRDER.....	60
7.4	FÖRSLAG PÅ YTTERLIGARE ÅTGÄRDER OCH REKOMMENDATIONER.....	61

SAMMANFATTNING

Om risk- och sårbarhetsanalysen

Kommunen har sammanställt en risk- och sårbarhetsanalys i enlighet med MSBFS 2015:5 4 § som, efter fastställande av Kommunfullmäktige, rapporteras till Länsstyrelsen. Risk- och sårbarhetsanalysen är, i de delar som är relevanta, förankrad och känd hos beslutsfattare, anställda inom kommunen och berörda aktörer inom det geografiska området.

Ett syfte med risk- och sårbarhetsanalysen är att den ska användas som underlag vid planering och beslut om åtgärder för att minska sårbarheten i verksamheten och/eller stärka kommunens krishanteringsförmåga hos berörda verksamheter.

I arbetet med risk- och sårbarhetsanalyser har följande verksamheter inom kommunen varit delaktiga: central administration, inklusive IT och informationsverksamhet, äldreomsorg, individ- och familjeomsorg, stöd och service till funktionshindrade, förskola, grund- och gymnasieskola, vatten och avlopp, samhällsplanering, miljö- och hälsoskydd, väghållning, renhållning, räddningstjänst samt fjärr-/närvarmeförsörjning.

Om kommunens beredskap

I kommunen finns en Tjänsteman i Beredskap (TiB) som har beredskap dygnet runt alla dagar på året. Funktionen har som uppgift att initiera och samordna det inledande arbetet för att upptäcka, verifiera, larma och informera vid extraordinära händelser. Vissa, men inte alla, av kommunens olika verksamheter bedriver omvärldsbevakning i syfte att tidigt kunna identifiera och varna för händelser som kan leda till extraordinära händelser.

Kommunen kommer fastställa ett styrdokument för kommunens arbete med krisberedskap. Dokumentet ska fastställa hur kommunens krisorganisation aktiveras, organisera sig, leda, samordna, samverka samt säkerställa samband under en extraordinär händelse samt vilka lokaler som disponeras vid en extraordinär händelse. Det ska även klargöras vilket mandat krisledningsorganisationen har med syfte att kunna verkställa operativ ledning, samverkan, omvärldsbevakning, framtagande av lägesbild, kriskommunikation samt analys på kort och lång sikt. Vidare ska dokumentet fastställa Styrdokumentet kontrolleras minst en gång per år och revideras vid behov.

Styrdokumentet ska beskriva hur kommunen avser att fullgöra åtgärderna i enlighet med överenskommelsen från 2013 mellan Myndigheten för samhällsskydd och beredskap och Sveriges Kommuner och Landsting (SKL 12/6159, MSB 2012-5541) om kommunernas krisberedskap. En beskrivning av det arbete och de åtgärder som ska ske under mandatperioden för att reducera eller ta bort risker och sårbarheter samt öka förmågan att kontinuerligt bedriva samhällsviktig verksamhet finns i risk- och sårbarhetsanalysen.

I styrdokumentet ska en behovsanalys av vilka materiella och personella resurser som är särskilt kritiska för att hantera extraordinära händelser finnas samt en dokumentation över vilka interna materiella och personella resurser som finns att tillgå vid en extraordinär händelse, exempelvis mobil reservkraft och översvämningsskydd, samt rutiner för att genomföra underhåll och kontrollera funktionalitet på de materiella resurser som finns att tillgå vid extraordinära händelser. Det ska även redovisas rutiner, avtal och eller överenskommelser med externa aktörer om förstärkningsresurser vid extraordinära händelser.

Till styrdokumentet ska även en övnings- och utbildningsplan för mandatperioden kopplas.

Kommunens förberedelser inför en extraordinär händelse sker i samverkan med LOTS-kommunerna (Lilla Edet, Orust, Tjörn och Stenungsund) samt andra aktörer inom och utanför det egna geografiska området.

Det finns rutiner för deltagande i samverkanskonferenser och för att information till allmänheten vid en extraordinär händelse samordnas. Det finns rutiner för spridning av information till allmänheten via sociala medier, kommunens webbplats, Viktigt Meddelande till Allmänheten (VMA), kommunens upplysningscentral, informationsnumret 113 13 samt Sveriges Radio P4. Kommunen har ingen anläggning för utomhusvarning.

Kommunen har tillgång till WIS och Rakel för att ta emot och dela information vid extraordinära händelser till länsstyrelsen och andra kommuner. Däremot är utbyggnaden av Rakel internt inom kommunen bristfällig.

Brister

Kommunens förmåga att motstå allvarliga samhällsstörningar är sällan en faktor vid samhällsplanering eller då investeringsprojekt planeras och genomförs. Det finns en bristande förståelse för hur viktigt ett sammanhållet och kommunövergripande arbete kring krisberedskapsförmågan är.

Inom kommunen finns inget krishanteringsråd i vilket representanter för kommunen och aktörer involverade i arbetet med att förebygga och hantera extraordinära händelser inom kommunens geografiska område ingår och som möjliggör att samverka i syfte att uppnå samordning av förberedelser inför och åtgärder under en extraordinär händelse. Denna samverkan har traditionellt bedrivits inom ramen för andra samverkansgrupper.

Kommunen har i dag ingen fullständig bemanning av krisorganisationen och saknar en fullt ut fungerande ledningsplats vid extraordinära händelser. De lokaler som används är utrustade och testade med avseende på elförsörjning, med möjlighet till reservkraftsförsörjning, till lokaler, arbetsplatser och tekniska system med en uthållighet om minst 72 timmar. Dock saknas i dag ett giltigt avtal avseende drivmedel.

Ordinarie lokaler för krishantering har idag reservlösningar avseende el för IT-försörjning, tekniska system för kommunikation och samlad lägesbild (t.ex. via Rakel och WIS), men saknar tillgång till vatten för hantering av mat och dryck samt för hygien som medger uthållighet om minst en vecka. Det finns ingen utpekad alternativ lokalisering för krishanteringsorganisationen.

Kommunen saknar fullständiga rutiner för att upprätta och förmedla en samlad lägesbild inom kommunens geografiska område avseende extraordinära händelser.

Det saknas i vissa verksamheter rutiner och planer (kontinuitetsplaner) för att upprätthålla de mest prioriterade samhällsviktiga verksamheter som kommunen bedriver eller ansvarar för.

Kommunen saknar i stort alternativa lösningar, särskilt med avseende på it-, tele- och radiosystem, för att upprätthålla kommunens prioriterade kommunikation inom kommunen, till länsstyrelsen och andra kommuner, samt till allmänheten vid inträffad händelse.

Kommunen bedriver inget sammanhållet arbete avseende informationssäkerhet och ställer därför inte alltid krav på informationssäkerhet i förhållande till andra aktörer när informationshantering upphandlas av extern leverantör eller när kommunal verksamhet upphandlas av extern leverantör.

Praktisk erfarenhet, utbildning och övning

Under 2014 utbildades och/eller övades följande funktioner för att kunna lösa sina uppgifter vid extraordinära händelser i fredstid: Krisledningsnämnd, Krisledningsstabber och dess stödfunktioner, Informationsfunktionen, Berörda förvaltningsledning, POSOM, Tjänsteman i beredskap samt Beredskapsfunktioner inom kommunalteknisk försörjning.

Kommunen har inte säkerställt att krisledningen har grundläggande kunskaper om kommunens uppgifter vid höjd beredskap.

Kommunen har under det gångna året deltagit i planering, genomförande och utvärdering av samverkansövning på delregional nivå, övning Helvar. I övningen deltog LOTS-kommunerna samt externa aktörer inom kommunens geografiska område. Övningen rörde bland annat rutiner för samlad lägesbild, deltagande i samverkanskonferenser och samordning av information till allmänheten vid en extraordinär händelse. Övningen utvärderades av Länsstyrelsen och bland annat dessa erfarenheter ligger till grund för risk- och sårbarhetsanalysen.

Samtliga övningar, även mindre funktionsövningar, utvärderas och det finns befintliga rutiner för att ta till vara erfarenheter från inträffade händelser och övningar.

1 ÖVERGRIPANDE BESKRIVNING AV ORUST KOMMUN OCH DESS ANSVARSOMRÅDE

1.1 Om Orust Kommun

Orust är Sveriges tredje största naturliga ö med en yta på 346 km² (hela kommunen är på 388 km²). Antalet invånare är drygt 15 000 årsboende men på sommaren mer än tredubblas antalet. Befolkningen på Orust är jämnt fördelad mellan boende på landsbygd och i tätorter, och detta gäller även för företagsamheten.

Den kommunala organisationen leds från kommunhuset i Henån. Kommunens egen verksamhet finns över hela det geografiska ansvarsområdet. Exempel är hemtjänst, utbildning, förskola, VA och räddningstjänst. Detta innebär att det i händelse av en svår påfrestning eller extraordinär händelse ställs stora krav på information, samverkan, en fungerande infrastruktur och beredskap för att kunna nå ut till alla verksamheter med de resurser som krävs för att driva verksamheten vidare. Kommunen äger inga bolag.

Näringslivet på Orust är småskaligt med många entreprenörer. Orust har 2 000 företag, de flesta med en till tio anställda. Närheten till Göteborg och E6:an är faktorer som gör Orust till en intressant plats att etablera sig på.

Flera företag har ledande positioner inom sina respektive områden. Två exempel är Marinfloc som tillverkar reningsanläggningar till fartyg för att förhindra oljeutsläpp och Hallberg Rassy Varv som är världsledande när det gäller att producera segelbåtar. Orust är ett centrum för fritidsbåtar, allt från produktion till eftermarknad.

Även service- och handelsföretagen är många. Ett exempel är lågprisvaruhuset Göksäter, som lockar många besökare året runt med bland annat tyger, kläder och verktyg. Företaget Conscriptor AB representerar en ny, växande bransch som bygger på att skriva läkarjournaler via Internet. De är ett av Sveriges största företag inom denna bransch.

Två av Sveriges största företag inom fiskberedningen, MP-produkter och Paul Mattsson finns på Orust. Här fileas sill som levereras vidare för att till slut bli goda sillinläggningar.

Turismen är en stor och växande bransch. Vi ingår i Södra Bohuslän Turism AB som är ett gemensamt utvecklingsbolag för Tjörn, Stenungsund, Kungälv och Orust. Bolaget ansvarar för turistverksamheten i de fyra kommunerna. Målet är att göra dessa området till Sveriges mest attraktiva besöksdestination.

Några av de större företagen

- Hallberg Rassy Varv
- Nordholms Industriinstallationer
- Orusts Sparbank
- Göksäter
- Conscriptor
- Olssons i Ellös
- Nösunds Vårdshus

Även Orust kommun är en stor arbetsgivare.

Orust har broförbindelse med fastlandet via broar vid Nötesund i norr och Skåpesund och Tjörnbroarna i söder. Mellan Svanesund och Kolhättan trafikerar Trafikverkets färjerederi, liksom till Malö, Flatön och Ängön. Till Lyr finns också förbindelse med bilfärja. Västtrafik upprätthåller regelbunden passagerartrafik till de bilfria öarna Kåringön och Gullholmen/Härmanö. Utöver dessa öar är bl.a. Råö och Valön bebodda, främst under sommarmånaderna.

Allteftersom uppräknigen av nödvändiga funktioner som måste hållas igång om något händer blir längre och längre framstår tydligt behovet av en beredskap för att möta en extraordinär händelse eller svår påfrestning, men framför allt alla vardagshändelser som innebär en störning i olika verksamheter.

Delar av kommunen kan komma att bli hårt ansatta eller isoleras, vilket inte minst visade sig under ovädret 2002, stormen Egon i januari 2015 samt skyfallen över Varekil de senaste åren. Som en konsekvens kan försörjningen av förnödenheter, transporter, el, tele, IT och VA samt ambulans, räddningstjänst och polis komma att utsättas för stora störningar.

1.2 Kommunens ansvar för krisberedskap

Utgångspunkterna för hela samhällets krisberedskapsarbete är de av regeringen framtagna nationella målen för Sveriges säkerhet och krisberedskap:

- Värna befolkningens liv och hälsa
- Värna samhällets funktionalitet
- Värna vår förmåga att upprätthålla våra grundläggande värden som demokrati, rättssäkerhet, mänskliga fri- och rättigheter, miljön samt nationell suveränitet.

1.2.1 Principer för krishantering

Av propositionen 2005/06:133 Samverkan vid kris – för ett säkrare samhälle framgår att det svenska krishanteringssystemet bygger på tre vägledande principer: ansvarsprincipen, likhetsprincipen och närhetsprincipen.

- Ansvarsprincipen innebär att den som har ansvar för en verksamhet under normala omständigheter även har det i händelse av kris.

Krisberedskapens utgångspunkt är således den enskilda förvaltningens planering för att upprätthålla verksamheten och hantera tillkommande uppgifter.

Det innebär också att kommunallagen (1991:900) och övrig lagstiftning som ställer krav på kommunens åtaganden är vägledande för verksamheten före, under och efter en allvarlig samhällsstörning.

- Likhetsprincipen innebär att en verksamhets organisation och lokalisering skall se likadant ut i fred som under kris och vid krig, i den mån som möjligt. Förändringarna i organisationen ska inte vara större än vad som krävs för att hantera krisen.
- Närhetsprincipen innebär att en kris ska hanteras där den inträffar och av dem som är närmast berörda och ansvariga.

1.2.2 Lagar och förordningar

Kommunens ansvar för krisberedskap regleras i:

- Lagen (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH)
- Förordning (2006:637) om extraordinära händelser (LEH)
- Lagstiftning inom olika sakområden där kommunen har särskilt ansvar

LEH 2006:544

Lagen (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH) reglerar kommunernas åtaganden vilka syftar till att kommuner ska minska sårbarheten i sin verksamhet. Kommunen ska systematiskt vidta åtgärder inför och vid extraordinära händelser inom följande arbetsområden:

- Risk- och sårbarhetsanalyser
- Planering
- Geografiskt områdesansvar
- Utbildning och övning
- Rapportering
- Höjd beredskap

Lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH) förkortas fortsättningsvis ”LEH”.

I LEH definieras extraordinär händelse som en händelse som avviker från det normala, som medför, eller riskerar medföra, allvarlig störning i viktiga samhällsfunktioner och därför kräver skyndsamma insatser av en kommun eller ett landsting.

Enligt LEH 2 kap 1 § skall en risk- och sårbarhetsanalys ha upprättats för kommunen. Kommunen ska identifiera och analysera de händelser i fredstid som kan inträffa i kommunen och hur identifierade oönskade händelser kan påverka kommunens verksamhet. Resultatet av arbetet skall värderas och sammanställas i en risk- och sårbarhetsanalys.

Kommunen skall baserat på den övergripande risk- och sårbarhetsanalysen för varje ny mandatperiod fastställa en plan för hur krishanteringsarbetet organiseras vid en allvarlig samhällsstörning. Planeringen ska redogöra följande delområden:

- En beskrivning av hur kommunens krishanteringssystem är organiserad
- En beskrivning av hur kommunens centrala krisledningsorganisation organiseras vid händelse av en samhällsstörning
- En beskrivning av viktiga resurser vilka kommunen kan disponera för att motstå och hantera samhällsstörningar som drabbar flera verksamhetsområden samtidigt

FEH 2006:637

Förordning (2006:637) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap innehåller bestämmelser som ansluter till LEH (2006:544).

Förordningen betonar kommunernas rapporteringsskyldighet till statliga myndigheter. Kommunen ska i samband med en samhällsstörning förse Länsstyrelsen i Västra Götalands län med lägesrapporter och information om händelseutvecklingen, tillståndet och den förväntade utvecklingen samt om vidtagna och planerade åtgärder.

1.2.3 Överenskommelse om kommunernas krisberedskap

Överenskommelse om kommunernas krisberedskap är ett avtal mellan staten och Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) och preciserar statens förväntningar på hur uppgifterna enligt LEH ska genomföras i form av målbeskrivningar och anger riktlinjer för hur verksamhet och statlig ersättning ska följas upp.

Statens ersättning till kommunerna är beräknad utifrån att den ska finansiera verksamhet som är till nytta för mycket omfattande och svåra händelser som allvarligt kan påverka kommunens verksamhet.

Överenskommelse om kommunernas krisberedskap preciserar statens förväntningar på hur uppgifterna enligt LEH ska genomföras i form av följande målbeskrivningar:

- Risk- och sårbarhetsanalyser
  - ge underlag för planering och genomförande av åtgärder för att öka förmågan att kontinuerligt bedriva samhällsviktig verksamhet
  - ge beslutsstöd för beslutsfattare och verksamhetsansvariga
  - ge underlag för information om samhällets risker och sårbarheter till allmänheten samt
  - bidra till att ge en bild över de risker och sårbarheter som finns i samhället i stort som kan påverka kommunens verksamhet och samhällsviktig verksamhet inom kommunens geografiska område.
- Planering
  - en beskrivning av det arbete och de åtgärder som ska ske under mandatperioden för att reducera eller ta bort risker och sårbarheter samt för att öka förmågan att kontinuerligt bedriva samhällsviktig verksamhet
  - en beskrivning av hur kommunen avser att fullgöra åtaganden som enligt LEH och överenskommelse om kommunernas krisberedskap, och hur ersättningen ska användas. Här ingår att särskilt redovisa hur samverkansersättningen ska användas
  - en övnings- och utbildningsplan för mandatperioden
  - hur kommunen ska organisera sig under en extraordinär händelse
  - hur kommunens organisation för krisledning leder, samordnar, samverkar samt säkerställer samband för att hantera en extraordinär händelse
  - vilka lokaler med nödvändig teknisk utrustning för ledning och samverkan som disponeras vid en extraordinär händelse
- Geografiskt områdesansvar

Kommuner ska inom sitt geografiska område i fråga om extraordinära händelser i fredstid verka för att:

  - olika aktörer inom kommunens geografiska område samverkar och uppnår samordning i planerings- och förberedelsearbetet
  - de krishanteringsåtgärder som vidtas av olika aktörer under en sådan händelse samordnas
  - informationen till allmänheten under sådana förhållanden samordnas.

Mål för kommunens arbete med det geografiska områdesansvaret är att:

  - kommunen ska ta initiativ till att aktörer som bedriver samhällsviktig verksamhet inom kommunens geografiska område ges möjlighet att samverka i syfte att uppnå samordning av förberedelser inför och åtgärder under en extraordinär händelse
  - kommunen ska vara sammankallande för ett samverkansorgan i vilket representeranter för kommunen och aktörer som bedriver samhällsviktig verksamhet inom kommunens geografiska område bör ingå
  - kommunen ska verka för att information till allmänheten vid en extraordinär händelse samordnas
  - kommunen ska ta initiativ till att en samlad lägesbild tas fram i samband med en extraordinär händelse. Kommunen ska ta initiativ till att aktörerna som ska hantera händelsen kan få en samstämd uppfattning om vad som hänt, vilka åtgärder som vidtagits och de åtgärder som behöver samordnas.
- Utbildning och övning

Kommunen ska ansvara för att förtroendevalda och anställd personal får den utbildning och övning som behövs för att de ska kunna lösa sina uppgifter vid extraordinära händelser i fredstid. Mål med kommunens arbete med utbildning och övning är att:

  - det ska finnas en regelbundet utbildad och övad krisorganisation. Även beredskapsfunktioner inom kommunalteknisk försörjning, krisstöd m.m. ska vara utbildade och övade
  - kommunen bl.a. utifrån de brister som identifierats i risk- och sårbarhetsanalysen ska genomföra och utvärdera minst två övningar under en mandatperiod. Kommunens krisledningsnämnd ska övas minst en gång per mandatperiod

- varje övning ska utvärderas avseende såväl styrkor som svagheter när det gäller kommunens egen krisberedskap och förmåga att samverka med andra aktörer.
- Rapportering
  - Kommunen ska hålla den myndighet som regeringen bestämmer (Länsstyrelsen i Västra Götalands län) informerad om vilka åtgärder som vidtagits enligt detta kapitel (kap. 2 i LEH) och hur åtgärderna påverkat krisberedskapen.
  - Kommunen ska vid en extraordinär händelse i fredstid ge den myndighet som regeringen bestämmer lägesrapporter och information om händelseutvecklingen, tillståndet och den förväntade utvecklingen samt om vidtagna och planerade åtgärder.
Mål för kommunens arbete med rapportering är att:
  - kommunen ska ha förmågan att ta emot och dela information med berörda krisberedskapsaktörer med stöd av den teknik som tillämpas nationellt för ledning och samverkan i kris samt att
  - kommunen ska ha förmåga att ge länsstyrelsen en samlad rapport om risker och sårbarheter i kommunen och om de lokala krisberedskapsaktörernas förberedelser inför en extraordinär händelse. Vidare ska kommunen ha förmågan att ge länsstyrelsen en samlad rapport om läget i kommunen vid en extraordinär händelse.
- Höjd beredskap

Kommunen ska vidta de förberedelser som behövs för verksamheten under höjd beredskap. Mål för kommunens arbete med höjd beredskap är att:

  - säkerställa att krisledning inom kommunen har grundläggande kunskaper om kommunens uppgifter vid höjd beredskap.

1.2.4 Geografiskt områdesansvar

Det geografiska områdesansvaret vad gäller krisberedskap innebär att kommunen ska vara sammanhållande före, under och efter en samhällsstörning inom Orusts geografiska område.

Kommunen ska verka för samordning och gemensam inriktning av de åtgärder som behöver vidtas.

Orust kommun ska inom sitt geografiska område i fråga om allvarliga samhällsstörningar i fredstid verka för att:

1. olika aktörer inom kommunens geografiska område samverkar och uppnår samordning i planerings- och förberedelsearbetet
2. de åtgärder som vidtas av olika aktörer under en sådan händelse samordnas
3. informationen till allmänheten under sådana förhållanden samordnas

Vid händelse av samhällsstörningar vilket leder till funktionsnedsättningar i samhället förutsätts kommunen vidta bland annat följande åtgärder:

- ta initiativ till att en samlad lägesbild upprättas kontinuerligt
- ta initiativ till att berörda aktörer (interna som externa aktörer) som ska hantera händelsen kan få en samstämd uppfattning om vad som hänt, vilka åtgärder som vidtagits och de åtgärder som behöver samordnas
- verka för att information till allmänheten och media samordnas, detta ställer krav på samverkan med berörda aktörer
- ha förmåga att till Länsstyrelsen i Västra Götalands län kontinuerligt rapportera om läget i kommunen

2 ÖVERGRIPANDE BESKRIVNING AV ARBETSPROCESS OCH METOD

Kommunen ska analysera risker och sårbarheter som kraftigt kan försämra förmågan till verksamhet inom ramen för kommunens geografiska områdesansvar.

Risk- och sårbarhetsanalysen ska beakta händelser som inträffar hastigt utan förvarning och som kräver skyndsamma beslut samt samverkan med andra aktörer.

Arbetet ska resultera i ökade förutsättningar för kommunen att hantera olika typer av samhällsstörningar.

2.1 Syfte och mål

Syfte

Syftet med risk- och sårbarhetsanalysen är att den ska utgöra en grund för krisberedskapsarbetet och räddningstjänsten i kommunen.

Vidtagande och planering av förebyggande åtgärder med anledning av risk- och sårbarhetsanalysens resultat syftar till att stärka kommunens totala förmåga att motstå och hantera allvarliga samhällsstörningar genom att:

- Ge beslutsunderlag för beslutsfattare och verksamhetsansvariga
- Ligga till grund för genomförande av verksamhetsspecifika risk- och sårbarhetsanalyser
- Utgöra underlag för planering och genomförande av förebyggande åtgärder vilka syftar till en reducering av identifierade hot och risker på verksamhetsnivå
- Bidra till att ge en riskbild av kommunens geografiska område och hur kommunens verksamheter kan påverkas
- Ge ett underlag för information om samhällets risker till allmänheten

Mål

Målet med den kommunövergripande risk- och sårbarhetsanalysen är att den ska ge berörda parter inom Orusts geografiska område och aktörer inom länet en förståelse för vad som är skyddsvärt samt vilka hot och risker som identifierats i kommunens geografiska område.

Analysen ska också ge en bild av vilken förmåga som finns för att förebygga och hantera olika typer av samhällsstörningar.

2.2 Arbetsprocess och metod

2.2.1 Insamling av underlag som ligger till grund för analysen

Kommunens risk- och sårbarhetsanalys baseras bland annat på följande källor:

- Tidigare risk- och sårbarhetsanalyser och sammanställningar
- Inhämtning av underlag från kommunens olika verksamheter med specifika kunskaper inom riskområdena
- Underlag och analyser från andra lokala, regionala och nationella aktörer
- Utvärderingsunderlag från genomförda övningar
- Erfarenheter från inträffade oönskade händelser

Resultatet av den dagliga omvärldsbevakning som bedrivs med syfte att följa trender och hur händelser som inträffar i omvärlden kan påverka kommunens verksamheter, beaktas också i kommunens sammanställning av analyser.

Under arbetsprocessens gång har dialog med berörda handläggare och verksamhetsansvariga upprättats för inhämtning av underlag från kommunens olika verksamheter med specifika kunskaper inom ett visst område.

2.2.2 Sammanställning av underlag och risk- och sårbarhetsanalys

Inhämtning av underlag och sammanställning av kommunens risk- och sårbarhetsanalys samordnas och sammanställs centralt av kommunens säkerhetsstrateg.

Upprättandet av kommunens risk- och sårbarhetsanalys sker i enlighet med angivelser och riktlinjer från Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskap.

2.2.3 LOTS-gruppens samarbete

Utgångspunkten för arbetet med risk- och sårbarhetsanalysen har varit att inom LOTS-gruppen skapa en enhetlig form/mall för kommunernas respektive analyser. Det är dock viktigt att understryka att varje kommuns egna riskbilder och förmågor återspeglas i analysen.

2.3 LEH + LSO = SANT

Kommunen har valt att risk- och sårbarhetsanalysen även ska baseras på lag (2003:778) om skydd mot olyckor, fortsättningsvis förkortat ”LSO”. Detta innebär rent konkret att identifiering av risker och konsekvenser samt riskvärdering enligt lag om skydd mot olyckor, är integrerade med denna kommunövergripande risk- och sårbarhetsanalys.

Bestämmelserna i LSO syftar till att ge människors liv och hälsa samt egendom och miljö ett tillfredsställande och likvärdigt skydd mot olyckor i hela landet, med hänsyn till lokala förhållanden. Lagstiftningen fastställer de skyldigheter och åtgärder som stat, kommun och enskilda ska vidta för skydd mot olyckor.

Resultatet av att kombinera lagstiftningarna LEH och LSO är bland annat bidragande till att en mer heltäckande riskbild kan hanteras i ett och samma underlag. Den gemensamma nämnaren i arbetet är att identifiera händelser som kan leda till en extraordinär händelse.

2.3.1 Allmänt om LSO

En kommun skall ansvara för all räddningstjänst, som inte kan hänföras till statlig räddningstjänst, inom kommunen (3 kap. 7 §).

Med räddningstjänst avses i lagen de räddningsinsatser som kommunen skall ansvara för vid olyckor eller överhängande fara för olyckor för att hindra och begränsa skador på människor, egendom eller miljön (1 kap. 2 §). Räddningstjänsten ska därför planeras och organiseras så att räddningsinsatserna kan påbörjas inom godtagbar tid och genomföras på ett effektivt sätt (1 kap. 3 §). Kommunen ska också se till att allmänheten informeras om vilken förmåga att göra räddningsinsatser som finns (1 kap. 7 §).

För att skydda människors liv och hälsa samt egendom och miljön skall kommunen se till att åtgärder vidtas för att förebygga bränder och skador till följd av bränder samt verka för att åstadkomma skydd mot andra olyckor än bränder (3 kap. 1 §). Kommunen skall ha handlingsprogram för såväl förebyggande verksamhet som för räddningstjänst. I programmet ska anges mål för verksamheterna samt de risker som finns, som kan leda till räddningsinsatser. I programmet ska anges hur den förebyggande verksamheten är ordnad och vilken förmåga kommunen har och avser att skaffa sig för att göra räddningsinsatser (3 kap. 3 och 8 §§).

I brandförebyggande syfte skall kommunen ansvara för att rengöring sker av fasta förbränningsanordningar, dessutom ansvarar kommunen även för att brandskyddskontroll utförs vid dessa anläggningar (3 kap. 4 §).

Efter att räddningsledaren beslutat om avslutad insats ska denne underrätta ägare/nyttjanderättshavare om behovet av bevakning, restvärdesskydd, sanering och återställning (3 kap. 9 §). Kommunen ska också efter avslutad insats se till att olyckan undersöks för att i skäligen omfattning klarlägga orsakerna till olyckan, olycksförloppet och hur insatsen genomförts (3 kap. 10 §).

Kommunen ska genom rådgivning, information och på annat sätt underlätta för den enskilde att fullgöra sina skyldigheter enligt lagen (3 kap. 2 §).

2.3.2 Den enskildes ansvar

Den som får kännedom om en brand eller olycka eller att det föreligger överhängande fara för sådan olycka skall varna de som är i fara och vid behov tillkalla hjälp (2 kap. 1 §).

Ägare eller nyttjanderättshavare till byggnader eller andra anläggningar ska hålla utrustning för släckning av brand och för livräddning vid brand eller annan olycka och i övrigt vidta de åtgärder som behövs för att förebygga brand samt för att hindra eller begränsa skador till följd av brand (2 kap. 2 §).

Ägare av byggnader eller andra anläggningar, där det med hänsyn till risken eller konsekvenserna av brand bör ställas särskilda krav på kontroll av brandskyddet, skall i skriftlig form lämna en redogörelse för brandskyddet. Redogörelsen ska lämnas in till kommunen (2 kap. 3 §).

2.4 Disposition enligt MSBFS 2015:5

Risk- och sårbarhetsanalysen består av sju kapitel. Analysen följer den disposition som anges i Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter (MSBFS 2015:5) om kommuners risk- och sårbarhetsanalyser, vilket trädde i kraft den 26 januari 2015.

2.5 Avsteg från MSBFS 2015:5

Kommunens ambition är att risk- och sårbarhetsanalysen ska utgöra ett planeringsunderlag och beslutsunderlag inför oönskade längs med hela hotskalan, inte bara inför samhällsstörningar vilka enligt definition betraktas som en extraordinär händelse.

Därför görs medvetet ett avsteg från den snäva definition som Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskap slår fast i MSBFS 2015:5. Detta i linje med de direktiv som ligger till grund för myndighetens verksamhets- och ansvarsområde.

Kommunen motiverar avstegen genom att hänvisa till målbeskrivningen enligt ovan och betonar vikten av att risk- och sårbarhetsanalysen ska ge berörda parter som tar del av underlaget, en bild av vilken förmåga som finns att motstå och hantera olika typer av samhällsstörningar. Det ligger i kommunens intresse att risker och samhällsstörningar vilka inte omfattas av definitionen en extraordinär händelse också belyses i analysen.

2.6 Identifiering samhällsviktig verksamhet

När kommunen identifierar samhällsviktig verksamhet inom Orusts geografiska område görs detta utifrån tre steg:

1. Identifiering av samhällssektor
2. Identifiering av viktig samhällsfunktion
3. Identifiering av samhällsviktig verksamhet

Ambitionen med sammanställningen av samhällsviktig verksamhet är att den ska vara kommunövergripande och så heltäckande som möjligt med anledning att underlaget ska kunna utgöra ett stöd i arbetet med risk- och sårbarhetsanalyser på verksamhetsnivå.

Arbetet med att fastställa allt det som kan betraktas som skyddsvärt, efterföljs av att i nästa steg identifiera kritiska beroenden och möjliga risker samt konsekvenser som kan drabba det skyddsvärda negativt.

2.7 Identifiering av risker och konsekvenser samt riskvärdering

2.7.1 Risker och riskområden

Beskrivning av identifierade hot och risker sker inom fem olika riskområden vilka i stort, med vissa lokala modifieringar, utgår från MSB:s vägledning för risk- och sårbarhetsanalyser.

De fem områdena är:

- Natur- och väderrelaterade händelser
- Olyckor och samhällsstörningar
- Infrastruktur och försörjningsystem
- Sociala risker
- Sjukdomar

2.8 Förmågebedömning

Genomförandet av en förmågebedömning, det vill säga kommunens förmåga att motstå och hantera samhällsstörningar, delas in i två kategorier:

- Generell förmågebedömning
- Scenariospecifika förmågebedömningar

Bedömning av kommunens generella förmåga syftar till att bedöma kommunens sammantagna förmåga att motstå och hantera olika händelser oavsett typ och scenario.

Utöver den generella förmågebedömningen har kommunen genomfört vissa scenariospecifika bedömningar som syftar till att hitta bristande förmåga och sårbarhet vid specifika händelser.

2.8.1 Riskvärdering

Kommunen har valt att frånga den traditionella riskvärderingsmodellen där sannolikhet och konsekvens uppskattas. Istället värderas kommunens hanteringsförmåga samt den konsekvens en händelse kan få.

Orsaken till att sannolikhetsbegreppet inte används i riskvärderingen är:

1. Det finns stora osäkerheter i, och därmed inget intresse av, hur man sannolikhetsbedömer en händelse som aldrig har inträffat
2. En händelse som bedöms kunna inträffa en gång per hundra år kan likväl inträffa i morgon

2.8.2 Riskmatriser

Vissa bedömningar redovisas även grafiskt i så kallade riskmatriser. Bedömningarna utgår dels från kommunens hanteringsförmåga och dels från den konsekvens som bedömd händelse förväntas medföra.

I riskmatrisen är den sammantagna bedömningen färgkodad med följande innebörd:

	Omedelbara åtgärder krävs
	Snara åtgärder krävs
	Åtgärder krävs
	Åtgärder kan krävas
	Vissa åtgärder kan krävas

2.8.3 Förmågor

Kommunens förmåga redovisas med utgångspunkt från följande kategorier:

1. Operativ ledning

Kommunen ska ha en plan för ledning och information vid kris. Planerna ska vara väl kända i organisationen och vara övade. Det ska finnas uthållighet i ledningsfunktionerna. Operativa insatser ska kunna samordnas.

2. Samverkan

Kommunen ska ha rutiner för att kunna samverka med lokala, regionala, nationella samt privata aktörer. Det ska finnas tekniska lösningar för att kunna samverka både internt och externt.

3. Kriskommunikation

Information ska kunna hämtas in från lokala, regionala, nationella samt privata aktörer, samordnas samt presenteras för definierade målgrupper på ett strukturerat sätt. Information om händelsen och dess konsekvenser ska kunna ges till såväl allmänhet som personal. Kommunen har en skyldighet att regelbundet rapportera krishanteringsåtgärder och lägesuppfattningar till Länsstyrelsen.

4. Larm

Larmrutiner för att kunna kalla in nyckelpersoner med kort varsel ska finnas. Larmrutinerna ska vara väl kända och övade. Det bör finnas en tjänsteman med beredskap dygnet runt för att kunna besvara frågor som inte kan vänta till nästkommande vardag samt ha befogenhet att kunna larma krisledningen.

5. Omvärldsbevakning

Rutiner ska finnas för att tidigt kunna varna för allvarliga kriser och ha rutiner och tekniskt stöd för att sprida information till den egna organisationen och andra aktörer.

6. Lägesbild

Baserat på omvärldsbevakningen ska kommunen kunna skapa en samlad lägesbild inom det egna geografiska området. Lägesbilden ska kunna analyseras för att kunna förutse förändringar under pågående kriser samt att göra bedömningar om vilka tänkbara förändringar som kan komma att ske (omfall).

7. Materiella resurser

Kommunen ska ha tillgång till de materiella och transportresurser som man kan tänkas behöva i händelse av en allvarlig händelse. Resurserna behöver inte vara i egen ägo, men tillgången bör kunna garanteras. Materiella resurser kan också vara i form av samverkan med kommunala, regionala eller statliga resurser. Här bör kontakter finnas upparbetade och avtal skrivna.

8. Personella resurser

Tillgången till personal är en förutsättning för att en kris ska kunna hanteras. Det måste finnas en uthållighet bland de personella resurser man har tillgång till. Kommunen bör ha en plan för hur de personella resurserna hanteras samt hur ett scenario med stort personalbortfall, exempelvis vid en pandemi, hanteras. Man bör ha planer för samverkan med andra aktörer.

9. Regelverk

God juridisk kompetens inom organisationen ger en effektivare hantering av krisen. Vilka regelverk som är berörda beror i hög grad på vilken typ av kris som har inträffat. Ansvar och befogenheter måste vara klarlagda.

10. Praktisk erfarenhet

Kommunen ska öva regelbundet. Övningar och hanterade händelser ska utvärderas.

11. Grundläggande säkerhetsnivåer

Kommunen bör inventera och fastställa vilka verksamheter som alltid ska fungera, även under kris. Målet bör vara att dessa verksamheter kan fungera under 24 timmar även utan el, vatten och avlopp.

12. Redundans och robusthet i kommunikationssystemen

Kommunen bör inventera och utreda vilken robusthet som finns i de befintliga kommunikationssystemen samt successivt införa Raket i kommunala verksamheter. Till kommunikationssystem räknas bland annat fast telefoni, mobil telefoni, IT, radio, TV, kommunikationsradio, larmöverföringar, larmmottagare, e-post med mera.

13. Reservkraft

Den samhällsviktiga verksamhet som har identifierats bör förses med reservkraft. Samtliga krisledningsplatser, informationspunkter och värmestugor ska förses med reservkraft. Samtliga inrättningar där människor bor i kommunal omsorg bör förses med reservkraft. Förmågan att få regelbunden påfyllning av drivmedel bör säkras.

14. Möjlighet att flytta den samhällsviktiga verksamheten till annan plats

Det bör finnas en alternativ ledningsplats. Samhällsviktig verksamhet bör ha beredskapen att kunna flyttas. Plan för flytt av människor i kommunal vård ska enligt lag finnas.

15. Säkerhet och robusthet i samhällsviktig infrastruktur

Kommunen bör, inom ramen för det geografiska områdesansvaret, göra prioriteringar bland de lokala elnäten (STYREL). Betalningssystem, dricksvattenförsörjning, fjärrvärmnäten, den kommunaltekniska försörjningen (el, vatten/avlopp, värme etc.), informationssäkerhet samt IT-relaterade störningar bör analyseras och säkras.

2.9 Behov av åtgärder med anledning av risk- och sårbarhetsanalysens resultat

Utifrån risk- och sårbarhetsanalysens resultat identifierar kommunen olika typer av åtgärder vilka syftar till att stärka förmågan eller minska sårbarheten i kommunens verksamhet.

Åtgärderna har resonerats fram huvudsakligen utifrån fyra kategorier;

- Planerade åtgärder
- Pågående åtgärder
- Genomförda åtgärder
- Förslag på ytterligare åtgärder och rekommendationer

2.10 Validitet

En risk- och sårbarhetsanalys handlar om en samlad bedömning av de hot, risker, sårbarheter och kritiska beroenden som kan komma att påverka kommunens verksamhet och förmågan att upprätthålla samhällsviktigt verksamhet.

Analyserna i detta underlag bygger på underlag och samlade skattningar från tjänstemän/verksamhetsansvariga med god kännedom om sina respektive verksamheter.

2.11 Nya arbetsprocesser

2.11.1 Västra Götalandsmodellen

Länsstyrelsen har utvecklat arbetsmetoden Västra Götalandsmodellen som skapats med syftet att dels öka kunskaperna om risker av social karaktär och dess bakomliggande orsaker, dels utveckla en arbetsmetod för fördjupad integrering av sociala risker i kommunernas risk- och sårbarhetsanalyser.

Definitionen av social risk, enligt Länsstyrelsen, är sannolikheten för oönskade händelser, betenden eller tillstånd med ursprung i sociala förhållanden och som har negativa konsekvenser för det som bedöms vara skyddsvärt.

2.11.2 Regional handlingsplan för klimatanpassning

Länsstyrelsen har i uppdrag att samordna och driva klimatanpassningsarbetet i länet. Som ett led i arbetet har myndigheten utvecklat en regional handlingsplan för klimatanpassning. Handlingsplanen innehåller Länsstyrelsens rekommendationer kring vilka åtgärder som behöver genomföras av olika aktörer för att anpassa Västra Götalands län till ett förändrat klimat.

Målbeskrivning

Klimatanpassning handlar om anpassning av naturliga eller mänskliga system till en faktisk eller förväntad förändring i klimatet som minskar sårbarheter eller tillvaratar möjligheter.

Det övergripande målet för Länsstyrelsens arbete med klimatanpassning är ”Ett samhälle som står robust inför klimatförändringar”. För handlingsplanen har tre mål definierats:

1. Handlingsplanen bidrar till arbetet med att utveckla ett långsiktigt robust samhälle.
2. Handlingsplanen utgör utgångspunkt för det fortsatta klimatanpassningsarbetet på regional och kommunal nivå.
3. Handlingsplanen vägleder Länsstyrelsen, kommunerna och övriga berörda aktörer i arbetet med konkreta åtgärder för att klimatanpassa Västra Götalands län.

Handlingsplanen vänder sig främst till politiker och tjänstemän i länets kommuner, till statliga myndigheter, regeringskansliet och till Länsstyrelsens tjänstemän.

Orust Kommuns Översiktsplan 2009, den nu gällande översiktsplanen, antogs av kommunfullmäktige 2009-11-12 och vann laga kraft 2010-04-12. Översiktsplanen redovisar ett antal konsekvenser som klimatförändringarna kan medföra. Arbetet med kartläggning av ytterligare konsekvenser pågår.

2.12 Förväntat resultat

Den kommunövergripande risk- och sårbarhetsanalysen 2015 ska preliminärt ses som ett stöd för beslutsfattare och verksamhetsansvariga.

Analysen bör ligga till grund för genomförande av risk- och sårbarhetsanalyser på verksamhetsnivå. Resultatet av en analysprocess genererar ofta i en ökad insikt av kärnverksamheten som bedrivs och vilken förmåga verksamheten har att motstå och hantera oönskade händelser. Arbetet innebär lika mycket en läroprocess som analys.

I sin tur kommer den totala processen att medverka till ett ökat riskmedvetande inom hela den kommunala organisationen.

2.13 Om sekretess

För att risk- och sårbarhetsanalysen ska kunna utgöra ett planeringsunderlag för kommunens beslutsfattare och verksamhetsansvariga enligt målbeskrivningen har nedan angivna frågeställningar beaktats och därmed följande beslut fattats avseende sekretess.

- Alltför detaljerade beskrivningar av kommunens sammantagna risker, sårbarheter och allt det som är skyddsvärt, kan i värsta fall användas för att skada kommunen och dess invånare
- En alltför övergripande och allmänt hållen risk- och sårbarhetsanalys kan försvåra uppfyllelse av målbeskrivningen

Kommunens risk- och sårbarhetsanalyser ska upprättas med beaktning till ovanangivna problemställningar, och att innehållet i denna analys inte ska omfattas av någon sekretess.

2.14 Politiskt antagande av Risk- och sårbarhetsanalys

Kommunens övergripande risk- och sårbarhetsanalys med tillhörande bilagor enligt LEH antas inför varje ny mandatperiod av kommunfullmäktige.

3 ÖVERGRIPANDE BESKRIVNING AV IDENTIFIERAD SAMHÄLLSVIKTIG VERKSAMHET INOM ORUST KOMMUNS GEOGRAFISKA OMRÅDE

3.1 Identifiering av samhällsviktig verksamhet

Kommunens arbete med att identifiera och redovisa samhällsviktig verksamhet inom Orust Kommuns geografiska område omfattas av tre steg:

1. Identifiering av samhällssektor

Med samhällssektor avses i detta sammanhang de olika områden inom vilka viktiga samhällsfunktioner finns och samhällsviktig verksamhet kan identifieras.

2. Identifiering av viktig samhällsfunktion

Viktig samhällsfunktion är ett samlingsbegrepp för de verksamheter som upprätthåller en viss funktionalitet. Varje sådan funktion ingår i en eller flera samhällssektorer och upprätthålls av en eller flera samhällsviktiga verksamheter.

3. Identifiering av samhällsviktig verksamhet

Samhällsviktig verksamhet ur ett krisberedskapsperspektiv är sådan verksamhet som uppfyller ett eller båda av följande villkor:

- Ett bortfall av eller en svår störning i verksamheten kan ensamt eller tillsammans med motsvarande händelser i andra verksamheter på kort tid leda till att en allvarlig kris inträffar i samhället.
- Verksamheten är nödvändig eller mycket väsentlig för att en redan inträffad kris i samhället ska kunna hanteras så att skadeverkningarna blir så små som möjligt.

3.2 Identifierad samhällsviktig verksamhet inom kommunens geografiska område

Samhällssektor	Samhällsfunktion	Samhällsviktig verksamhet
	Exempel på viktiga samhällsfunktioner per samhällssektor	
Energiförsörjning	Produktion och distribution av el, produktion och distribution av fjärrvärme, produktion och distribution av bränslen och drivmedel	Kommunens underlag för Styrel, Västra Orust Energitjänst, Fortum Distribution AB och infrastruktur för strömförsörjning, bensinstationer och fjärrvärme.
Finansiella tjänster	Betalningar, tillgång till kontanter, centrala betalningssystemet, värdepappershandel	Banker verksamma på Orust, livsmedelsbutiker med kontantuttagsmöjligheter, värdetransporter samt kommunens system för utbetalning till kommuninvånare.
Handel och industri	Bygg- och entreprenadverksamhet, detaljhandel, tillverkningsindustri	-
Kommunal verksamhet och kommunalteknisk försörjning	Dricksvattenförsörjning, avloppshantering, renhållning, väghållning	Vattenverk, Kommunens yt- och grundvattentäkter, kommunens vattenskyddsområden, infrastruktur för dricksvattenförsörjning, avloppsreningsverk, infrastruktur för avloppshantering, renhållning, snöröjning, angoringspunkter för passagerartrafik

Samhällssektor	Samhällsfunktion	Samhällsviktig verksamhet
	Exempel på viktiga samhällsfunktioner per samhällssektor	
Hälsa- och sjukvård samt omsorg	Akutsjukvård, läkemedels- och materielförsörjning, omsorg om barn, funktionshindrade och äldre, primärvård, psykiatri, socialtjänst, smittskydd för djur och människor	Primärvården, ambulans, apotek, inrättningar för hälsa- och omsorg, socialtjänsten med tillhörande verksamheter, hemsjukvård och hemtjänst, skola och förskola, fritidsgårdar, folkandvården, psykiatrivården, skadedjursbekämpningsföretag, ideella föreningar, medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS) samt POSOM-gruppen.
Information och kommunikation	Telefoni (mobil och fast), internet, radiokommunikation, distribution av post, produktion och distribution av dagstidningar, webbaserad information, sociala medier	Fast och mobil telefoni, infrastruktur för internet, radio- och TV, distribution av post och tidningar, Rakel, WIS, kommunens officiella informationskanaler såsom hemsida på webben samt system för intern informationsdelning.
Livsmedel	Distribution av livsmedel, primärproduktion av livsmedel, kontroll av livsmedel, tillverkning av livsmedel	Livsmedelsbutiker samt distribution och livsmedelsinspektörerna.
Offentlig förvaltning	Lokal ledning, regional ledning, nationell ledning, begravningsverksamhet, diplomatisk och konsular verksamhet	Kommunens politiska ledning, tjänstemannaledning, krisledning och informationsresurser. Länsstyrelsen och kommunhuset samt begravningsbyråer.
Skydd och säkerhet	Domstolsväsendet, åklagarverksamhet, militärt försvar, kriminalvård, kustbevakning, polis, räddningstjänst, alarmeringstjänst, tullkontroll, gränsskydd och immigrationskontroll, bevaknings- och säkerhetsverksamhet.	Räddningstjänsten, Ambulans, Polis, Sjöräddning, Kustbevakningen, hemvärn, miljö- och byggnadsförvaltningen, SOS Alarm, POSOM, Röda korset, SMHI, Väckarbolag samt Försvarsmakten.
Socialförsäkringar	Allmänna pensionssystemet, sjuk- och arbetslöshetsförsäkringen	Utbetalningar av försörjningsstöd.
Transporter	Flygtransport, järnvägstransport, sjötransport, vägtransport, kollektivtrafik	Väg 160, 178 och 734, Skåpesundsbron, Nötesundsbron, Tjörnbroarna, passagerarfärjor (Käringön och Gullholmen), Vägverkets färjor (Malö, Ängön, Lyr och Svanesund-Kolhättan) Västrafik, bussbolag, färdtjänsten, Trafikverket, Sjöfartsverket, samtliga vägföreningar inom Orust kommun.

4 IDENTIFIERADE KRITISKA BEROENDEN FÖR KOMMUNENS SAMHÄLLSVIKTIGA VERKSAMHET

4.1 Identifiering av kritiska beroenden

Kritiska beroenden ur ett krisberedskapsperspektiv är beroenden inom kommunens som uppfyller följande beskrivning:

”Beroenden som är avgörande för att samhällsviktiga verksamheter ska kunna fungera. Sådana beroenden karaktäriseras av att ett bortfall eller en störning i levererande verksamheter relativt omgående leder till funktionsnedsättningar, som kan få till följd att en extraordinär händelse inträffar.”

Det finns naturligtvis en mängd kritiska beroenden inom Orust Kommuns geografiska område som är avgörande för att samhällsviktiga verksamheter ska kunna fungera under vardagen såväl som när en allvarlig samhällsstörning inträffar.

Under de genomförda IBERO-analyserna har kritiska beroenden identifierats. Sammanställningen nedan redovisar vad man kom fram till under dessa analyser och gör inte anspråk på att vara en fullständig förteckning över kommunens kritiska beroenden. Varje verksamhet bör genomföra en egen analys för att förteckningen ska bli mer komplett och verksamhetsanpassad.

4.2 Övergripande beskrivning av kommunens kritiska beroenden

Följande kritiska beroenden har identifierats:

- Personal
- Lokaler
- Infrastruktur, så som:
  - IT/IT-system
  - El
  - Vatten och avlopp
  - Värme
  - Tele
- Information
  - Extern information
  - Intern information
  - Lagrad data
- Varor och tjänster
- Transporter
  - Vägnät
- Entreprenörer
  - Renhållning
- Organisation
  - Beslut
- Rutiner och processer

5 IDENTIFIERADE OCH ANALYSERADE RISKER FÖR KOMMUNEN OCH KOMMUNENS GEOGRAFISKA OMRÅDE

5.1 Allmänt

5.1.1 En varierad riskbild

Kommunen har en relativt varierad riskbild. Det finns objekt och miljöer som vid en oönskad händelse kan påverka människors liv, hälsa, miljön eller samhällets funktionalitet.

Den äldre befolkningen kommer att öka och allt fler äldre kommer att bo kvar hemma allt längre, vilket medför ökade risker. Äldre människor, och andra med nedsatt funktionsförmåga, är starkt överrepresenterade i dödsbrandsstatistiken. I den nationella strategin för att stärka brandskyddet genom stöd till enskilda uttrycks följande vision; Ingen ska skadas allvarligt eller omkomma till följd av brand.

Både äldre och barn är utsatta grupper med avseende på fallolyckor och trafikrelaterade olyckor.

Aktiviteter på, eller i anslutning till vatten, med de risker detta medför, tillhör vardagen i en ö-kommun som Orust. Av samtliga män som omkommer i drunkningsolyckor har ca 50 % alkohol i blodet vid provtagning i samband med rättskemisk analys. För kvinnor är motsvarande siffra ca 30 %.

På Orust är endast en (1) ambulans stationerad, en ambulans som dessutom täcker Skaftölandet. I och med att Uddevallaakuten lades ner så körs patienterna till Norra Älvsborgs länsjukhus (NÄL), ytterligare 30 minuter körväg enkel resa. Orusts geografiska yta täcks under delar av dygnet av ambulanser från Uddevalla. Enligt tillgänglig statistik gör de långa sträckorna att färre än 40% som behöver en ambulans får en inom 20 minuter. Målet nationellt är att denna siffra skall vara 90%.

5.2 Natur- och väderrelaterade händelser

Klimatet på Orust är starkt påverkat av närheten till havet. Golfströmmen och de fuktiga luftströmmarna ger upphov till ett maritimt klimat d v s fuktigt med relativt små temperaturvariationer. Den dominerande vindriktningen under året är sydvästlig.

Länsstyrelsen har publicerat rapporten ”Västra Götaland i ett förändrat klimat” som redovisar hur ett förändrat klimat kan komma att påverka länet. Riskerna har analyserats med berörda aktörer i länet. Rapporten bygger på ”Klimatanalys för Västra Götaland” som SMHI tagit fram på uppdrag av Länsstyrelsen.

5.2.1 Översvämningar

Översvämningar på grund av stigande havsvattennivåer hör till vanligheterna. Tydligast är detta i Henån, vid Varekilsnäs, vid Säckebäck samt i Ellös där översvämningar inträffar flera gånger årligen.

Vid Varekilsnäs och Säckebäck drabbas ofta väg 160 då denna är väldigt låg i förhållande till normal havsvattennivå. Trafikverket har planerat att höja vägbanan, men detta har flera gånger skjutits på framtiden. I Varekil uppstår ofta störning vid kraftig nederbörd då vattendrag svämmar över och påverkar både väg 160 och 734. I Varekil påverkas även lokalt näringsliv, ett avloppsreningsverk samt en bensinstation, vilket också kan få miljökonsekvenser.

I Henån finns motsvarande problematik avseende väg 160. Här påverkar översvämningarna även lokalt trafiknät samt näringsliv. Orust Kommun arbetar långsiktigt med problematiken och en utredning avseende invallning av Henåns centrum pågår.

Vid en händelse med kraftigt förhöjda havsvattennivåer slutar färjetrafiken att fungera och Orust kan därför till stora delar bli avskuret från omvärlden.

5.2.2 Ras och skred

Kommunen har inventerat vilka områden inom kommunen där det bedöms förekomma risk för ras eller skred.

5.2.2.1.1 Kommunens ansvar

Enligt 3 kap. 1 § LSO ska kommunen, för att skydda människors liv och hälsa samt egendom och miljö, se till att åtgärder vidtas för att förebygga bränder och skador till följd av bränder samt, utan att andras ansvar inskränks, verka för att åstadkomma skydd mot andra olyckor än bränder.

När det gäller andra förebyggande åtgärder än sådana mot brand har kommunen inte något självständigt ansvar. Kommunen har endast ett särskilt ansvar för att främja samarbetet och verka för att brister i säkerheten vid olika anläggningar och verksamheter rättas till. Tanken är att kommunen ska ta initiativet till samordning av olycksförebyggande och skadebegränsade verksamheter inom kommunen. Det kan gälla samverkan med aktörer med ansvar inom t.ex. trafik- och säkerhetsområdet, plan- och byggsektorn, miljöförvaltningen, folkhälsoverksamheten och civilt försvar, där verksamheten bl.a. styrs av speciallagstiftning. Syftet är att uppnå en samsyn mellan de olika inblandade aktörerna beträffande vilka åtgärder som ska vidtas för säkerheten i kommunen.

Genom praxis har det klarlagts att kommunen i vissa fall har ett övergripande ansvar för markförhållandena även vid handläggning av bygglovsärenden. Det har ansetts vara kommunen som bäst känner till markförutsättningarna och som därför ska beakta dessa i plan- och bygglovsprövningar. Brist att göra detta kan generera skadeståndsansvar.

5.2.2.1.2 Fastighetsägarens ansvar

Enligt jordabalkens grannelagsrätt (bl.a. 3 kap. 1 §) ansvarar fastighetsägare vid nyttjandet och annan som nyttjar fastighet för att skäligen hänsyn tas till omgivningen. Ansvaret är mycket tydligt definierat i de fall då en fastighetsägare genom aktivt handlande, exempelvis grävning, orsakar skada på sin omgivning. Vidare stadgas att om en byggnad eller annan anläggning på en fastighet riskerar att skada annan fastighet är den första fastighetsägaren skyldig att bekosta skyddsåtgärder. Ansvaret omfattar inte endast ett positivt handlande utan även underlåtenhet att handla kan innefatta ett åsidosättande av grannelagsrättsliga förpliktelser.

5.2.2.1.3 Risker för ras och skred i Orust Kommun

De områden som bedöms särskilt utsatta är Henåns centrum inklusive ån, Ellös gästhamn samt Varekil. Det finns dessutom en rad områden med lägre riskbild men som kräver åtgärd på sikt.

5.3 Olyckor och samhällsstörningar

5.3.1 Sjötrafiken

Förbi Orust går all sjötrafik in till Uddevalla hamn. Väster om Orust går sjöleder med en omfattande trafik av fartyg. Sammantaget är sjöfartstrafiken intensiv med förhöjda risker kring transporter av olja och diverse farligt gods.

5.3.2 Vatten/Hamnområden

Inom kommunen finns hamnar för godstrafik och för persontrafik. Inom hamnområden och på kommunalt vatten är det kommunen som ansvarar för räddningsinsatser.

Det enskilt största hotet under sommarmånaderna är de gästhamnar som finns i kommunen där det ibland råder överbeläggning. Brand i fullbelagd eller överbelagd gästhamn medför stor risk för brandspridning mellan båtar och, framförallt nattetid, mycket stor risk för människoliv. Det finns stora svårigheter både avseende det förebyggande arbetet och räddningsarbetet om något skulle inträffa. Höga krav på aktivt säkerhetsarbete ställs på ägare och nyttjanderättshavare.

Som ö-kommun erbjuds många möjligheter till vatten- och vattennära aktiviteter, vilket medför en hög risk för olyckor och drunkningstillbud. Livräddningsutrustning är vid kommunala badplatser och gästhamnar på en acceptabel nivå medan det på andra vattennära platser, exempelvis längs gångvägar och vid privata badplatser, är bristfälligt eller saknas helt.

Olja, senapsgas, stridsmedel och andra ämnen som finns på och i havet runt kommunen utgör risker som räddningstjänsten och andra delar av kommunen kan tvingas att hantera.

5.3.3 Oljeutsläpp

Orust kommun bedöms genom sitt geografiska läge i kombination med vind och strömförhållanden vara riskutsatt för oljepåslag.

I september 2011 drabbades Orust av ett oljepåslag. Oljepåslaget orsakades av en kollision mellan ett maltesiskt fraktfartyg (Golden Trader) och ett belgiskt fiskefartyg utanför Jyllands nordvästkust. Fartygskollisionen resulterade i ett oljeutsläpp av bunkerolja från Golden Trader som nådde det svenska kustbandet fem dagar senare.

Erfarenheter från oljeutsläppet visar på konsekvenser för miljön, och olika typer av egendom som till exempel naturskyddsområden, fågelskyddsområden, fritidsbåtar samt privata och kommunala fastigheter. Utsläppet påverkade även kommunens turism och friluftsliv negativt.

5.3.4 Brand

5.3.4.1 Offentliga byggnader

På Orust finns ett antal offentliga byggnader som klassas som samhällsviktiga, exempelvis byggnader för offentlig förvaltning, kommunalteknisk försörjning, boenden samt skolor. Fysiskt brandskydd och systematiskt brandskyddsarbete hanteras ofta olika, vilket ger en ojämn kvalitet på brandskyddet i kommunala verksamheter.

Alla kommunala byggnader har inte brandlarm vidarekopplat till räddningstjänsten. Detta innebär att larm om brand kan fördröjas och att stora ekonomiska värden kan gå till spillo. Kommunen har ett eget larmhanteringssystem som ger en kostnadseffektiv möjlighet att koppla in brotts-, brand- och driftlarm till rätt instans utan att ge avkall på driftsäkerhet.

Anlagda bränder är ett allvarligt problem i dagens samhälle och kostnaderna för detta uppgår i Sverige till över en miljard kronor per år. 25 procent av alla bränder varje år är anlagda. Skolbränder är vanliga och sker i snitt en gång om dagen i Sverige – hälften av dessa är anlagda.

5.3.4.2 Äldre bebyggelse

Kommunens äldre bebyggelse, med tätbebyggda bestånd, bebos till stor del av den äldre befolkningen. De äldre husen är ofta byggda i två plan med källare ovan mark och ofta ligger sovrummen högst upp. Detta innebär svårigheter för de boende att ta sig ut vid brand. Då husen även ligger mycket tätt är risken att en brand sprider sig till närliggande byggnation stor.

I samhällen med tät trähusbebyggelse, som bland annat i Mollösund, Edshultshall, Hälleviksstrand, Stocken, Kåringön, Gullholmen, norra delen av Härmanö, Ellös och Svanvik, finns större eller mindre inslag av vad som klassificeras som brandfarlig bebyggelse. Där är risken för brandspridning mellan byggnader särskilt stor.

Bebyggelse inom kommunen med stora konsekvenser vid brand, till exempel äldre förtätad träbebyggelse samt byggnader med hög eller mycket hög brandbelastning i stora brandceller, klassificeras i en del fall som riskobjekt, vilket ställer särskilda krav på säkerhetsåtgärder. Räddningstjänstens resurser och förmåga vid räddningsinsats vid dessa objekt kan komma att ställa krav på samverkan enligt LSO med andra kommuners räddningstjänster.

5.3.4.3 Vårdanläggningar

I kommunen finns ett antal vårdanläggningar. Med vårdanläggning menas här äldreboenden, vård- och omsorgsboenden, servicehus, trygghetsboenden och gruppboenden LSS och HVB. Inom dessa anläggningar finns en högre riskbild som kräver särskilda resurser och brandskyddsåtgärder.

5.3.4.4 Samlingslokaler

Det finns ett antal identifierade objekt som anses skyddsvärda med anledning av sin status som samlingslokal, av dessa tillhör flera kategorin större. Här samlas människor som saknar kännedom om byggnaden och byggnadens brandskyddsåtgärder. Ett antal av dessa är lokaliserade utanför, vad som anges som, normal insatsstid för räddningstjänsten.

5.3.4.5 Bostäder och eget boende

Människor som har nedsatt förmåga att uppfatta fara eller saknar förmåga att på egen hand utrymma en brinnande byggnad, är särskilt utsatta och i behov av särskilda skyddsåtgärder, för att inte allvarligt skadas eller omkomma i händelse av brand.

Insattiden till bebodda öar utan färjeförbindelse, kan komma att bli mycket lång. Räddningstjänsten har ingen lämplig båtressurs, utan är beroende av samverkan med Kustbevakningen och Sjöräddningssällskapet.

5.3.4.6 Industri

I kommunen finns i dag inga objekt som enligt LSO 2 kap. 4 § klassas som farlig verksamhet.

Lundens industriområde i Henån, med varierande verksamheter, utgör en risk som kan få samhällspåverkande konsekvenser om brand skulle utbryta. På Ängås industriområde i Svanesund bedrivs en verksamhet där stora mängder kemikalier hanteras och där Länsstyrelsen ställer krav på samverkan med räddningstjänsten för hantering av släckvatten.

5.3.4.7 Övriga boenden

Inom kommunen finns i dag både kommunala och privata boende för ensamkommande barn samt boende för asylsökande.

5.3.4.8 Övriga byggnader

Det finns ett flertal gamla och kulturminnesmärkta byggnader i Orust kommun, bland annat Burås skolmuseum, Flatö-Malö skolmuseum, Fiskarstugan i Hällevikstrand, Fiskarstugan på Käringön, Simsons prästgård på Käringön, Stenstugan på Hermanö, Bildtska hembygdsmuséet i Torebo, Skvaltkvarnen Bro Morlanda, Tegneby hembygdsmuseum, Myckleby hembygdsmuseum, Skvaltkvarn Tegneby Torp, Stenåldersmuséet Glimsås i Ellös, Magasinet i Nösund, Morlanda säteri samt Saras och Karins hus i Henån.

5.3.4.9 Släckvattenförsörjning

Kommunens vattenledningsnät, som även skall vara anpassat för brandvattenförsörjning, är idag, på många håll dimensionerat för detta. Det finns dock flera områden där kapaciteten är bristfällig samt områden där avstånden mellan vattenposter är längre än vad normen tillåter.

5.3.5 Trafik

Kommunen genomkorsas av länsväg 160. Väg 160 klassas som primär transportled för farligt gods. Trafiken slussas sedan vidare på länsväg 178 mot Ellös, väg 734 mot Svanesund eller väg 752 genom Henån mot Ellös. En annan tillfartsväg av farligt gods är färjan från Stenungsunds kommun via väg 770 genom Svanesund.

I kommunen finns ett antal olycksdrabbade korsningar och vägavsnitt. Detta i kombination med den stora person-/pendlingstrafiken utgör en beaktansvärd risk, varför säkerhetshöjande åtgärder bör vidtas. Orust ligger högt i statistiken över viltolyckor.

5.3.6 Terräng/Särskild miljö

Stora delar av Orust kommun utgörs av skogsarealer i svåråtkomlig terräng. En större skogsbrand skulle i dessa områden medföra stor påfrestning för räddningstjänsten. Brand i skog och terräng är tidskrävande och ställer stora krav på personella och materiella resurser. Detta kan medföra problem med att upprätthålla räddningstjänstens förmåga i övrigt.

Vattenskyddsområde för kommunens vattentäkter har fastställts. En händelse, t.ex. utsläpp som slår ut kommunens stora råvattentäkt skulle medföra stora problem för kommunen.

Kommunen har flera fågelskyddsområden, naturskyddsområden och fiskreproduktionsområden. Händelser, t.ex. oljeutsläpp, som drabbar dessa områden kan få allvarliga miljökonsekvenser.

5.3.7 Publika tillställningar, festivaler och evenemang

Under sommaren anordnas flera festivaler och andra publika tillställningar. Formeln är enkel; många människor som samlas vid en begränsad yta ställer högre krav på vidtagande av nödvändiga säkerhetsåtgärder och att samverkan sker mellan berörda aktörer före, under och efter planerade evenemang. Kommunen har inget sammanhållet säkerhetsarbete kring publika evenemang.

5.3.8 Kommunens förmåga att hantera oönskade händelser sommartid

Orust har en hög andel fritidshus som gör att befolkningen i kommunen under sommarmånaderna mer än tredubblas. Till denna befolkningsökning tillkommer även en stor andel besökare och turister. Noterbart är dock att räddningstjänsten inte kan se en motsvarande ökning i antalet larm under sommarmånaderna.

Semestertider under sommarmånaderna i kommunala verksamheter kan försvåra samordning av nödvändiga krisberedskapsåtgärder samt att igångsättandet av krisorganisationens initiala arbete försenas väsentligt.

5.3.9 Industrin i Stenungsund

I Stenungsunds kommun finns ett antal stora petrokemiska industrier med komplicerade riskbilder, bl.a. med klorhantering, ammoniakhantering och hantering av brandfarliga varor. Den primära risken för Orust bedöms vara utsläpp av farliga ämnen i luft eller vatten. Hur Orust kommer påverkas av ett eventuellt utsläpp bör utredas vidare.

5.3.10 Olyckor som kan leda till räddningstjänstinsats enligt LSO

5.3.10.1 Värdering

5.3.10.1.1 Hanteringsförmåga

Hanteringsförmåga avser den förmåga som kommunen har att klara av händelsen på ett acceptabelt sätt från det att larm inkommer.

Klass	Förmåga
1. Mycket god	Uppgiften kan hanteras
2. God	Uppgiften kan i huvudsak alltid hanteras
3. Acceptabel	Uppgiften kan till övervägande del hanteras
4. Låg	Uppgiften kan oftast inte hanteras
5. Mycket låg	Uppgiften kan i princip aldrig hanteras

5.3.10.1.2 Konsekvens

Konsekvenser för en viss typ av skadehändelse anges för människors liv och hälsa, egendom och miljö enligt följande. I riskmatrisen anges alltid den allvarligaste konsekvensen.

Människors liv och hälsa

Konsekvenser för människors liv och hälsa avser för direkt och indirekt inblandade människor.

Klass	Karaktär
1. Små	Övergående lindriga obehag
2. Lindriga	Enstaka skadade, varaktiga obehag
3. Stora	Enstaka svårt skadade, svåra obehag
4. Mycket stora	Enstaka dödsfall, flera svårt skadade
5. Katastrofala	Flera dödsfall, 10-tals svårt skadade

Egendom

Konsekvenser för egendom avser dels den ekonomiska konsekvensen för ägare och nyttjanderättshavare samt den påverkan på samhället som händelsen medför.

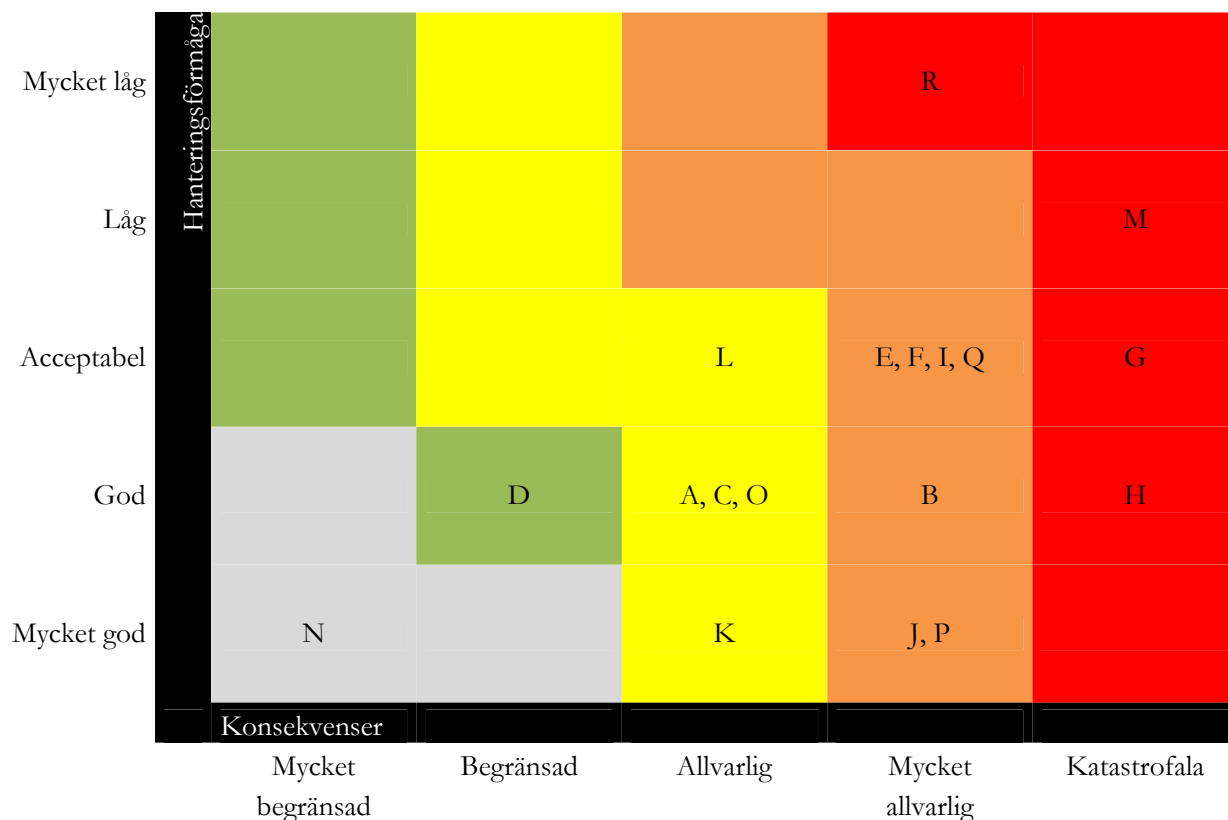
Klass	Total skadekostnad (milj. SEK)
1. Små	< 0,1
2. Lindriga	0,1 – 1
3. Stora	1 – 5
4. Mycket stora	5- 20
5. Katastrofala	> 20

Miljö

Konsekvenser på miljön avser dels den direkta miljöpåverkan som händelsen medför, men även den totala miljöpåverkan som återställningen medför.

Klass	Karaktär
1. Små	Inga eller mycket små övergående skador
2. Lindriga	Övergående påverkan på miljön inom ett begränsat geografiskt område
3. Stora	Långvarig påverkan på miljön inom ett begränsat geografiskt område
4. Mycket stora	Omfattande långvarig påverkan på miljön
5. Katastrofala	Mycket stora bestående skador på miljön

5.3.10.2 Riskmatris

5.3.10.3 Bostäder

A – Brand i bostad

Representerar stora delar av kommunens bostadsbestånd. Dimensionerande är **Brand i lägenhet eller villa**.

Förmåga:	2
Konsekvenser:	
- Människors liv och hälsa	2
- Egendom	2
- Miljö	3
Förmåga att hantera:	<p>Förmåga att hantera den dimensionerande händelsen bedöms till största delen vara god utifrån perspektivet egendom och miljö.</p> <p>Det som begränsar förmågan att hantera den dimensionerande händelsen är dels orter med brandfarlig bebyggelse, dels långa insatstider (i vissa fall 30-60 minuter) och dels ett beroende av samverkande organisationer för att nå objektet och för att kunna utföra begränsande åtgärder.</p> <p>Konsekvensen för liv och hälsa beror till största delen på den enskildes förmåga att initialt vidta skadebegränsande åtgärder.</p>
Kommentar:	Miljökonsekvensen grundar sig på hela förloppet från brand till renoverad eller nybyggd bostad.

B – Brand i eget boende

Representerar eget boende för människor med begränsad fysisk eller mental förmåga att skydda och hjälpa sig själva. Dimensionerande är **Brand i lägenhet eller villa**.

Förmåga:	2
Konsekvenser:	
- Människors liv och hälsa	4
- Egendom	4
- Miljö	4
Förmåga att hantera:	Räddningstjänstens förmåga bedöms vara god. En försvårande faktor kan vara att larm till räddningstjänsten fördröjs, vilket bidrar till förhöjda konsekvenser.
Kommentar:	Allt fler människor med begränsad fysisk eller mental förmåga bor i eget boende. Sannolikheten är stor att personen i bostaden inte klarar att larma själv, alternativt inte klarar att sätta sig själv i säkerhet. Larm till räddningstjänsten torde försenas, vilket dramatiskt försämrar möjligheterna till en effektiv insats inom rimlig tid.

5.3.10.4 Offentlig byggnad

C – Brand i publika lokaler

Inkluderar skolor, hotell, samlingslokaler etc. Dimensionerande är **Mindre brand i skola**

Förmåga:	2
Konsekvenser:	
- Människors liv och hälsa	1
- Egendom	3
- Miljö	2
Förmåga att hantera:	Förmågan att hantera en mindre brand i skola, innan den växer och blir stor, bedöms som god. Förebyggande åtgärder krävs i verksamheterna för att förhindra skador på liv, hälsa, egendom och miljö. Ansvaret mellan skola, fritid och fastighetsägare behöver förtydligas så att det gemensamma ansvaret över dygnet är klarlagt.
Kommentar:	Skolor används ofta för andra ändamål utanför skoltid, exempelvis för publika tillställningar eller som förläggningar, vilket påverkar sannolikheten att människor kommer till skada. Brand i skola inträffar mer sällan än brand i lägenhet. Statistiskt sett skadas inte många vid brand i skola men egendomsskadorna kan bli mer omfattande. För att minska konsekvenser för människors liv och hälsa i anläggningar med övernattningsmöjligheter krävs att föreskrifter och allmänna råd gällande tillfällig övernattning följs.

D – Brand i vårdanläggning

Inkluderar äldreomsorg och övriga vårdbyggnader. Dimensionerande händelse är **Brand i sprinklad vårdanläggning**.

Förmåga:	2
Konsekvenser:	
- Människors liv och hälsa	2
- Egendom	1
- Miljö	1
Förmåga att hantera:	Räddningstjänstens förmåga bedöms som god.
Kommentar:	Avgörande för hur allvarliga konsekvenserna avseende liv och hälsa blir vid en brand, är verksamhetens egen förmåga att hantera brandtillbudet initialt. En sprinkleranläggning begränsar dramatiskt konsekvenser för egendom och miljö samt ger personalen möjlighet att undsätta de boende.

E – Brand i vårdanläggning

Inkluderar äldreomsorg och övriga vårdbyggnader. Dimensionerande händelse är **Brand i osprinklad vårdanläggning**.

Förmåga:	3
Konsekvenser:	
- Människors liv och hälsa	4
- Egendom	4
- Miljö	3
Förmåga att hantera:	Räddningstjänstens förmåga att hantera händelsen bedöms som acceptabla. Dock bedöms konsekvenserna som mycket allvarliga då förlust av människoliv är troligt.
Kommentar:	Avgörande för hur allvarliga konsekvenserna avseende liv och hälsa blir vid en brand, är verksamhetens egen förmåga att hantera brandtillbudet initialt. Ett brandtillbud i en vårdanläggning ställer stora krav på en väl fungerande larmorganisation, i verksamheten.

F – Brand i övriga publika lokaler

Inkluderar samlingslokaler, hotell, tillfälliga boenden, vandrarhem, restauranger etc. Dimensionerande händelse är **Brand i fullsatt samlingslokal (fler än 150 personer)**.

Förmåga:	3
Konsekvenser:	
- Människors liv och hälsa	2
- Egendom	4
- Miljö	4
Förmåga att hantera:	Räddningstjänstens förmåga att hantera händelsen bedöms som acceptabla. Dock bedöms egendom- och miljökonsekvenserna som mycket allvarliga vid en totalskada. Förebyggande åtgärder krävs av fastighetsägarna för att förhindra skador på liv, hälsa, egendom och miljö. Inom kommunala verksamheter krävs att ansvaret mellan fastighetsägare och hyresgäst förtydligas så att det gemensamma ansvaret över dygnet är klarlagt.
Kommentar:	Till en del av dessa publika lokaler råder det lång insatstid, i vissa fall kan det handla om mer än 30 minuters insatstid. En ökande trend är att tillfälliga boendeformer tillkommer inom kommunen, ibland helt utan myndigheters kännedom, vilket påverkar brandskyddet negativt. För att minska konsekvenser för människors liv och hälsa i anläggningar med övernattningsmöjligheter krävs att föreskrifter och allmänna råd gällande tillfällig övernattnings följs.

5.3.10.5 Industri

G – Brand i industrilokal

Inkluderar industrier såsom lagerlokaler, träindustri, industri med brandfarlig vara etc. Dimensionerande är **brand i tillverkningsindustri**.

Förmåga:	3
Konsekvenser:	
- Människors liv och hälsa	3
- Egendom	5
- Miljö	5
Förmåga att hantera:	En eventuell insats avseende brand i dessa verksamheter kommer troligtvis att inriktas på att förhindra brandspridning till närliggande byggnader. De i vissa fall allt för korta avstånden till närliggande lagerlokaler mm. ställer krav på att stora mängder släckvatten kan påföras samtidigt, för att insatsen skall bli lyckad. Detta kan kräva samverkan med andra kommuner.
Kommentar:	Personskador är relativt ovanliga vid industribränder. Insats inom det dimensionerande scenariot medför krav på uthållighet.

H – Brand i magasin/lagerbyggnad

Dimensionerande händelse är **brand i båthall**.

Förmåga:	2
Konsekvenser:	
- Människors liv och hälsa	2
- Egendom	5
- Miljö	4
Förmåga att hantera:	Båthallar på Orust har väldigt sällan vidarekopplade brandlarm, vilket medför att larm till räddningstjänsten kommer sent.
Kommentar:	I många magasin inom kommunens gränser förvaras båtar och båtillbehör vilket innebär mycket hög brandbelastning. Om en brand inte kan släckas på ett mycket tidigt stadium, är invändig släckinsats inte möjlig att genomföra. Insatsen inriktas då istället mot att begränsa brandspridning till andra byggnader.

5.3.10.6 Övrig byggnad

I – Brand i stallar och ridbus

Dimensionerande händelse är **Brand i hästhall**

Förmåga:	3
Konsekvenser:	
- Människors liv och hälsa	3
- Egendom	4
- Miljö	3
Förmåga att hantera:	För att begränsa brandens konsekvenser kan samverkan med andra kommuner krävas.
Kommentar:	För att minska konsekvenser för människors liv och hälsa i anläggningar med övernattningsmöjligheter krävs att föreskrifter och allmänna råd gällande tillfällig övernattning följs.

5.3.10.7 Trafiken

J – Trafikolycka

Dimensionerande scenario är **trafikolycka med två personbilar på någon av kommunens vägar.**

Förmåga:	1
Konsekvenser:	
- Människors liv och hälsa	4
- Egendom	2
- Miljö	2
Förmåga att hantera:	Kommunen har en mycket god förmåga att hantera den dimensionerade händelsen.
Kommentar:	Olyckor enligt scenariot inträffar ofta på grund av dålig vägstandard och/eller hög hastighet.

K – Viltolycka

Dimensionerande scenario är **kollision mellan personbil och älg på någon av kommunens vägar.**

Förmåga:	1
Konsekvenser:	
- Människors liv och hälsa	3
- Egendom	2
- Miljö	1
Förmåga att hantera:	Kommunen har en mycket god förmåga att hantera den dimensionerade händelsen.
Kommentar:	Orust Kommun är överrepresenterat i Sverige gällande viltolyckor. Viltolyckorna beror till stor del på dålig sikt orsakat av bristande underhåll av vägområdet, främst gällande röjning av träd och buskage.

L – Olycka med farligt gods

Inkluderar olyckor med utsläpp och/eller brand i transport av farligt gods. Dimensionerande händelse är **brand i tankbil innehållande brännbar vätska (bensin)**.

Förmåga:	3
Konsekvenser:	
- Människors liv och hälsa	2
- Egendom	3
- Miljö	3
Förmåga att hantera:	Beroende på olyckans placering kan resurser från annan kommun krävas.
Kommentar:	Egendom- och miljökonsekvenser är beroende på var olyckan inträffar.

M – Olycka med farligt gods

Inkluderar olyckor med utsläpp och/eller brand i transport av farligt gods. Dimensionerande händelse är **större utsläpp av farligt ämne**.

Förmåga:	4
Konsekvenser:	
- Människors liv och hälsa	3
- Egendom	3
- Miljö	5
Förmåga att hantera:	Beroende på ämne kan livräddande åtgärd genomföras, men kompletterande utrustning kan komma att krävas. Avsaknad av s.k. splashskydd medför att förmågan att begränsa utsläppet kan påverkas.
Kommentar:	Samverkan med kemdykarresurser från annan kommun kan komma att behövas. Avtal avseende saneringsresurser finns.

5.3.10.8 Terräng/Särskild miljö

N – Brand i det fria

Inkl. gräsbrand, skogsbrand. Dimensionerande händelse är **en mer omfattande gräsbrand**.

Förmåga:	1
Konsekvenser:	
- Människors liv och hälsa	1
- Egendom	1
- Miljö	1
Förmåga att hantera:	Kommunen har mycket god förmåga att hantera den dimensionerade händelsen.
Kommentar:	Varje år inträffar ca 2-5 större gräsbränder inom Orust kommun.

O – Naturolycka

Inklusive skred, ras, översvämning, snöstorm etc. Dimensionerande händelse är **en större storm som föranleder räddningsinsats.**

Förmåga:	2
Konsekvenser:	
- Människors liv och hälsa	3
- Egendom	3
- Miljö	1
Förmåga att hantera:	Kommunen har förmåga att hantera den dimensionerade händelsen.
Kommentar:	Varje år inträffar ett fåtal oväder som föranleder räddningsinsats.

5.3.10.9 Vatten

P – Drunkningsolycka

Dimensionerande är **drunkningstillbud där räddningstjänsten ingriper.**

Förmåga:	1
Konsekvenser:	
- Människors liv och hälsa	4
- Egendom	1
- Miljö	1
Förmåga att hantera:	Kommunen har goda resurser för ytlivräddning. Insattiden kan dock i många fall vara avgörande. När det gäller dykre-surser krävs samverkan med annan kommun.
Kommentar:	Varje år inträffar 1-3 drunkningstillbud, med räddnings-tjänstinsats, inom kommunen. För att minska sannolikhet och konsekvens för/vid drunk-ningsolyckor är det viktigt att prioritera förebyggande ar-bete och tillse att livräddningsutrustning finns i tillräcklig omfattning.

Q – Brand i fritidsbåtshamn / gästhamn

Dimensionerande är **brand i fullbelagd gästhamn.**

Förmåga:	3
Konsekvenser:	
- Människors liv och hälsa	4
- Egendom	3
- Miljö	2
Förmåga att hantera:	Förmågan att hantera brand i fullbelagd/överbelagd gäst-hamn, framförallt på öarna, är begränsad. Samverkan med Kustbevakning och Sjärräddningssällskapet är troligtvis en förutsättning för att lyckas begränsa skadans omfattning.
Kommentar:	Hur allvarliga konsekvenserna av en brand i gästhamn blir, är helt beroende av vilka förberedelser och förebyggande åtgärder ansvariga för gästhamnen vidtagit.

Dimensionerande är **större oljepåslag på Orust**

Förmåga:	5
Konsekvenser:	
- Människors liv och hälsa	1
- Egendom	2
- Miljö	4
Förmåga att hantera:	Kommunen har själv små förutsättningar att hantera ett större oljepåslag. Samverkan med statliga, kommunala och andra organisationers resurser är nödvändiga.
Kommentar:	Kommunens ansvar begränsas, förutom på land, till kommunalt vatten. Orust Kommun har begränsade resurser för begränsning av oljepåslag och sanering. Oljeutsläpp till havs som når kommunens kust kan få mycket stora konsekvenser för miljön.

5.4 Infrastruktur och försörjningssystem

5.4.1 Trafik och transporter

Orust, Tjörn och Stenungsund (STO regionen) erbjuder boenden för de som vill bosätta sig utanför en större stad för att få tillgång till natur och hav på ett sätt som ett storstadsboende inte kan erbjuda. Området har idag en befolkningsmängd på 55 000 människor och kommunernas mål för regionen är en ökning med närmare 10 000 till år 2030, vilket ställer krav på en välutvecklad infrastruktur.

Väl fungerande transporter för människor och gods är en förutsättning för att STO-kommunerna ska kunna fortsätta utvecklas enligt uppsatta mål och visioner. För att fler människor ska kunna ta del av allt som STO-kommunerna erbjuder och för att kommunerna ska nå sin fulla potential måste behoven av vägar, broar och kollektivtrafik beaktas.

I samtliga kommuner byggs det många nya bostäder och problematiken kring bilköer minskar inte utan snarare ökar för varje år. Framförallt handlar det om flaskhalsar av bilköer som i sin tur kan skapa ytterligare kösituationer på andra ställen.

Enligt ett teoretiskt medeldygnslöde upprättat av Trafikverket passerar det i genomsnitt ca 17 500 motorfordon Tjörnbron dagligen. Under högsommarmånaderna kan antalet passeringar öka till upp emot 23 500 passeringar per dag.

5.4.2 Vatten och avlopp

Dricksvattenförsörjningen är ett system som riskerar att utsättas för olika typer av störningar, i huvudsak smittoutbrott, kemiska utsläpp, ledningsbrott/läckor, översvämning och skyfall, elavbrott/effektbrist samt sabotage.

Inom kommunen finns en (1) ytvattentäkt och en (1) grundvattentäkt som försörjer kommunens enda vattenverk med råvatten.

Den största konsekvensen mot dricksvattenförsörjningen bedöms ett kemiskt utsläpp medföra. Konsekvenserna kan bli mycket allvarliga. Den ökade sårbarheten till följd av trafik inom skyddsområden påverkar riskbedömningen, men även avsaknaden av reservvattentäkt.

Sannolikheten för smittoutbrott är lägre än för kemiskt utsläpp. Orust Kommun har installerat UV-ljus i vattenverket, vilket är ett effektivt sätt att bekämpa parasiter i dricksvattnet. Vid utbrott av smitta och då otjänligt vatten når abonnenterna behöver kokrekommendationer utfärdas. Detta mandat ligger i dag på miljö- och byggförvaltningen.

Allvarliga läckor ger allvarliga konsekvenser. Skillnaden i konsekvenser mellan allvarlig läcka och smittoutbrott består i att läckage kan innebära total avsaknad av dricksvatten, medan smitta kan kokas bort. Avsaknad av vatten innebär ökande hygienproblem och ett beroende av nödvattenförsörjning. Enskilda invånare känner av stora påfrestningar, och viktiga samhällsfunktioner, så som omsorg och andra vattenberoende verksamheter, utsätts för en kraftigt ökad belastning.

Det finns brister i den fysiska säkerheten, framför allt avseende tillträde och larm, vid vattenverk, vattentorn samt andra viktigare objekt i dricksvattnets produktions- och distributionskedja. Dessa brister kan underlätta sabotagehandlingar och medför samtidigt brister i förmågan att tidigt upptäcka detta.

5.5 Informationssäkerhet och elektronisk kommunikation

En stor del av vår information är mycket värdefull för oss, ibland till och med livsviktig. Är informationen förlorad eller felaktig kan det få mycket stora konsekvenser.

Därför måste vi skydda vår information så:

- att den alltid finns när vi behöver den (tillgänglighet)
- att vi kan lita på att den är korrekt och inte manipulerad eller förstörd (riktighet)
- att endast behöriga personer får ta del av den (konfidentialitet) och
- att det går att följa hur och när informationen har hanterats och kommunicerats (spårbarhet)

Skyddet behöver anpassas efter behovet så att det inte är för klent eller alltför krångligt och dyrt. Med tanke på vad konsekvenserna kan bli med bristande skydd bör god informationssäkerhet vara prioriterat.

Informationssäkerhet omfattar både administrativa rutiner med policys och riktlinjer samt tekniskt skydd med bland annat brandväggar och kryptering. Det handlar om att ta ett helhetsgrepp och skapa en fungerande långsiktig process för att ge organisationens kritiska information ett bra skydd.

Kommunens IT-miljö och datakommunikation är ett verktyg för att lagra, bearbeta och transportera information. System och information ska skyddas i enlighet med krav från systemägare.

Kommunen driver i dag inte ett heltäckande informationssäkerhetsarbete. För att detta ska kunna ske behövs en informationssäkerhetssamordnare utses och systemägare behöver utbildning och resurser för att kunna utföra sitt uppdrag.

Kommunen är beroende av att kommunikationskablar ut från kommunens område fungerar. Vid avbrott i en sådan kabel är det i dagsläget osäkert om redundansen fungerar.

5.6 Sociala risker

Sociala risker har sin bakgrund i en rad bakomliggande faktorer, såsom alienation, segregation, barnfattigdom, boendemiljö och arbetslöshet. Dessa sociala riskfaktorer kan var för sig eller i

kombination medföra att en social risk uppstår. I Västra Götalandsmodellen definieras en social risk: ”En social risk är sannolikheten för oönskade händelser, beteenden eller tillstånd med ursprung i sociala förhållanden och som har negativa konsekvenser för det som bedöms vara skyddsvärt.”

Sociala risker finns överallt i varierande grad i vårt samhälle. En tro på att vi inte har sociala risker i vår närhet kan alltså botten i att det inte finns tillgängliga analysverktyg utvecklade eller en för låg kunskap.

Områden viktiga för att identifiera, analysera och föreslå åtgärder är:

- Skola och förskola
- Folkhälsa, ANDT och Brottsförebyggande
- Integration
- Samhällsplanering
- Krisberedskap och räddningstjänst

Det som är skyddsvärt i samhället beskrivs i Västra Götalandsmodellen som:

- Demokratiska och mänskliga rättigheter
- Väl fungerande samhällsfunktioner
- Fysiskt och socialt tryggt miljö
- Fysisk och psykisk hälsa och trygghet samt ekonomisk trygghet

Västra Götalandsmodellen har pekat ut sju sociala riskfaktorer och fyra riskgrupper. En social riskfaktor innebär egenskaper hos individer, sociala förhållanden eller processer som påverkar sannolikheten för att en oönskad händelse kan inträffa. De sociala riskfaktorerna och exempel på omständigheter som kan knytas till riskfaktorn är:

- Social, ekonomisk och politisk marginalisering och ekonomiska skillnader
  - Ekonomiska klyftor
  - Arbetslöshet
  - Ungdomsarbetslöshet
  - Demokratin tas för givet
  - Olika attityder till rättigheter och skyldigheter. Vad ska individen själv respektive samhället stå för?
  - Risk för rekrytering av kriminella nätverk
  - Risk för bristande tilltro till samhället
- Social och territoriell stigmatisering
  - Segregation
  - Socialt utsatta och stigmatiserade bostadsområden
  - Brister i boendemiljön (t.ex. miljonprogram)
- Alienation – Känsla av att inte tillhöra samhället
  - Utanförskap bland ungdomar pga. arbetslöshet m.m.
  - Utanförskap i den egna familjen (t.ex. vuxna invandrare med barn som behärskar språket snabbare och därmed blir företrädare i den egna familjen)
  - Nyanlända invandrare i behov av stöd i rätt tid
- Ohälsosamma levnadsvanor
  - Tillgängligheten av narkotika (t.ex. genom smuggling eller förskrivna läkemedel som säljs vidare)
  - Brister i beroendevården
  - Alkoholmissbruk
  - Psykisk och fysisk ohälsa
  - Otrygga platser och miljöer
  - Otrygga hemförhållanden, till exempel vid skilsmässor

- Otrygga uppväxtförhållanden
  - Splittrade familjer
  - Bostadsbrist
  - Trångboddhet
- Bristande utbildning
  - Nerdragningar i skolan vilket innebär t.ex. färre vuxna per elev, fler uppgifter utan personaltillförsel, försämrad elevhälsa
  - Ungdomar med ofullständiga betyg
  - Skolk
  - Låg utbildning bland föräldrar
- Samhällets bristande finansiella, materiella eller personella resurser
  - Tillväxtproblem
  - Ekonomisk kris
  - Lågkonjunktur
  - Fattigdom
  - Låginkomsttagare
  - Skulder
  - Bristande civillkurage

De riskgrupper och exempel på sociala risker som kan knytas till riskgruppen är:

- Hälsa
  - Alkoholmissbruk
  - Narkotikamissbruk
  - Tobaksbruk
  - Dopning
  - Liberal syn på droger
  - Högt antal sjukskrivningar
  - Återfall i kriminalitet
  - Depression
  - Själv mord
- Säkerhet och trygghet
  - Langning/smuggling
  - Stöld
  - Bostadsinbrott
  - Skadegörelse
  - Ungdomsbrottslighet
  - Misshandel
  - Hot om våld
  - Dödshot
  - Rädsla för att vittna
  - Våld i familj
  - Psykiskt våld
  - Prostitution
  - Våldtäkt/ sexuella övergrepp
  - Anlagd brand/mordbrand
  - Hatbrott
  - Skolskjutning
- Försörjning
  - Denna riskgrupp omfattar personer som inte har möjlighet till egen försörjning
- Kriminalitet
  - Organiserad brottslighet

- Korruption
- Hot och våld mot politiker och tjänstemän
- Människohandel

5.7 Sjukdomar

Utbrott av pandemier och epidemier kan allvarligt påverka människor och därmed också samhällsfunktioner i kommunen.

”Svininfluensan” (H1N1) var en pandemi som slog till under 2009. Den fick en enorm medial och politisk uppmärksamhet, och i bl.a. Sverige iscensattes ett vaccinationsprogram för hela befolkningen. Hotbilden, hur farligt viruset egentligen är och vilka de sociala och ekonomiska konsekvenserna blev, har emellertid varit föremål för debatt. Att pandemin inte drabbade samhället hårdare kan också bero på de hygienrutiner och den massvaccination som genomfördes.

En epidemi är ett utbrott av någon form av sjukdom som sedan snabbt sprider sig mellan människor. Begreppet epidemi innebär att det inom en begränsad tid uppträder fler fall av en sjukdom än vad man har anledning att förvänta sig.

Ett epidemiskt utbrott bland djur kallas med en medicinsk term för epizooti. Zoonos är en sjukdom som kan spridas mellan människa och djur. Exempel på zoonos är tuberkulos, salmonella, mjältbrand och rabies.

En god och samordnad omvärldsbevakning är en förutsättning för att upptäcka dessa sjukdomar innan de drabbar kommunen. En planering för hur kommunen ska agera före, under och efter ett utbrott är också viktig.

5.8 Sammanfattning

Sammantaget innebär ovan angiven hotbild risker för liv, hälsa, miljö och egendom. Identifierade risker kan leda till större olyckor eller samhällsstörningar inom kommunens geografiska område. Den sammanvägda hotbilden ställer krav på kommunens förebyggande arbete inom, bland annat, följande arbetsområden:

- Verksamhetsspecifika risk- och sårbarhetsanalyser
- Systematiskt säkerhetsarbete
- Planering av verksamhet samt kontinuitetsplanering
- Organisation och rutiner för hantering av oönskade händelser
- Intern och extern samverkan med berörda aktörer

En försvårande faktor är att kommunen inte har några tjänster som är säkerhetsklassade. Detta medför att hantering av hemliga handlingar, bland annat ur försvarssekretessynpunkt, blir svåra att hantera.

6 BESKRIVNING AV IDENTIFIERADE SÅRBARHETER OCH BRISTER I KRISBEREDSKAP INOM KOMMUNEN OCH DESS GEOGRAFISKA OMRÅDE

Sårbarheterna och bristerna i krisberedskap inom kommunen och dess geografiska område bedöms och beskrivs med utgångspunkt av de kritiska beroenden och de risker som identifierats under arbetsprocessen. Förmågebedömningen, det vill säga bedömningen av kommunens förmåga att motstå och hantera samhällsstörningar, delas in i följande kategorier:

- Generell förmågebedömning
- Scenariospecifika förmågebedömningar

Den generella bedömningen syftar till att ge en lägesbild över förmågan att motstå och hantera händelser oavsett typ, medan de scenariospecifika bedömningarna syftar till att hitta bristande förmåga och sårbarhet vid vissa specifika händelser.

6.1 Generell förmågebedömning

Den generella förmågebedömningen redovisas nedan med utgångspunkt från de delförmågor som Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskap (MSB) har definierat.

Förmåga	Mycket låg	Låg	Medel	God	Mycket god
<i>Operativ ledning</i>				X	
<i>Samverkan</i>			X		
<i>Kriskommunikation</i>				X	
<i>Larm</i>				X	
<i>Omvärldsbevakning</i>			X		
<i>Lägesbild</i>			X		
<i>Analys av händelseutvecklingen av en händelse på kort och lång sikt</i>				X	
<i>Materiella och personella resurser</i>		X			
<i>Regelverk</i>			X		
<i>Praktisk erfarenhet</i>			X		
<i>Grundläggande säkerhetsnivåer</i>	X				
<i>Redundans och robusthet i kommunikationssystemen</i>		X			
<i>Reservkraft</i>		X			
<i>Möjlighet att flytta den samhällsviktiga verksamheten till annan plats</i>	X				
<i>Säkerhet och robusthet i samhällsviktig infrastruktur</i>			X		

6.2 Scenariospecifika förmågebedömningar

Kommunen har under 2014 genomfört följande förmågebedömningar:

- Sociala risker
- Långvarig hög personalfrånvaro
- Brand i kommunens serverhall
- Stort avbrott i dricksvattenförsörjningen

IBERO

Vissa scenariospecifika förmågebedömningar har genomförts med hjälp av verktyget IBERO. IBERO är ett datorprogram utvecklat av Lunds Universitet på uppdrag av Länsstyrelsen i Stockholm och finns tillgänglig för användning utan kostnad. Systemet ställer frågor utifrån ett givet scenario och analysdeltagarna svarar på dessa utifrån bästa förmåga.

Fokus i analyserna ligger på geografiskt områdesansvar, verksamhetsansvar, orsaker, konsekvenser samt återgång till ordinarie verksamhet.

6.2.1 Sociala risker

Länsstyrelsen i Västra Götaland har utvecklat en arbetsmodell för en fördjupad integrering av sociala risker – Västra Götalandsmodellen. Arbetet med en fördjupad integrering av sociala risker i kommunens risk- och sårbarhetsanalysprocess påbörjades under 2012 i samverkan med LOTS-gruppen.

Att sociala faktorer har stor påverkan på kommunens möjlighet att bevara det som är skyddsvärt är inget nytt men modellen ger möjlighet att få stöd och guidning i att identifiera, analysera och integrera risker på ett systematiskt tillvägagångssätt.

6.2.2 Beskrivning av arbetsprocess och metod

På förre och nuvarande kommunchefens uppdrag har folkhälsosamordnaren, ANDT-samordnaren och säkerhetsstrategen börjat processen med att identifiera de sociala risker som är specifika för Orust.

Det pågående arbetet tar avstamp i lokala dokument för visionsarbete, ett aktuellt lokalt scenario samt samtal med enskilda tjänstemän inom kommunen. Statistiken är hämtad från nationella databaser samt nationella enkäter.

6.2.2.1 Definition

Vad är då en social risk? Länsstyrelsen i Västra Götaland erbjuder följande definition: En social risk är sannolikheten för oönskade händelser, beteenden eller tillstånd med ursprung i sociala förhållanden och som har negativa konsekvenser för det som bedöms vara skyddsvärt

Exempel på sociala risker är brottslighet, sociala och politiska konflikter, ej fungerande samhällsfunktioner men även missbruk, ohälsa och otrygghet.

6.2.2.2 Sociala riskfaktorer/riskgrupper

Sociala riskfaktorer utgör en hotbild mot det skyddsvärda. Exempel på sociala riskfaktorer är otrygga uppväxtförhållanden, social och politisk marginalisering eller brist på finansiella, materiella eller personella resurser.

Dessa sociala riskfaktorer finns i alla kommuner i olika omfattning, men förmågan att identifiera dem skiljer sig markant.

6.2.2.3 Identifiering av det skyddsvärda

I arbetet med sociala risker ingår att specificera det skyddsvärda inom Orust kommun samt att så småningom fastställa detta i ett policydokument för att skapa en gemensam värdegrund. I arbetet med att lokalisera vad som är skyddsvärt har följande utgångspunkter använts som underlag för att identifiera kommunens egna uppsatta värden:

- Skydda demokratiska och mänskliga rättigheter
- Värna väl fungerande samhällsfunktioner

6.2.2.4 Datainsamling

Baserat på det statistiska underlaget genomförs analys utifrån ett lokalt scenario i kommunen för att identifiera förekomsten av de sociala riskerna vilka är ett möjligt hot mot det skyddsvärda. Resultatet av den omvärldsbevakning som bedrivs med syfte att följa trender och hur händelser som inträffar i omvärlden kan påverka STO-kommunernas verksamhet (Stenungsund, Tjörn och Orust), beaktas också i analysen.

I och med att analysen utgått ifrån ett lokalt scenario har man även kunnat identifiera riskernas lokalisering inom geografiska områden.

6.2.2.5 Förslag på åtgärder för att minska de sociala riskerna

- Tydliggörande av ansvar för frågan samt mandat för att hantera problematiken
- Närmare och tydligare samverkan med polisen
- Tydliga rutiner hos kommunens verksamheter vid social oro bland ungdomar
- Samverkan över kommungränserna
- Förebyggande/främjande arbete med fokus sociala medier
- Inrättande av en SSPF-grupp (Skola, Socialtjänst, Polis och Fritid)

6.2.3 Långvarig hög personalfrånvaro

6.2.3.1 Beskrivning av arbetsprocess och metod

Scenariot har tillsammans med samtliga förvaltningar och förvaltningsområden analyserats med hjälp av verktyget IBERO.

6.2.3.2 Lokalt scenario

Bakgrund

Från Uddevalla Sjukhus och Kungälv Sjukhus har under en period rapporterats ett förhöjt antal fall med mycket aggressiv magsjuka. Trots insatser med isolering och förhöjda hygienkrav så har magsjukan spridit sig ut i samhället.

I Uddevalla, Kungälv och Stenungsund har kommunal verksamhet drabbats hårt. 10-20% av personalen är frånvarande under hela perioden, vissa perioder är upp emot 50% frånvarande, oavsett verksamhet. Personal inom omsorg, förskola och lokalvård drabbas hårdast.

Man har konstaterat att inkubationstiden är 1-2 dygn, att själva sjukdomsförloppet pågår i 1-3 dygn samt att man är smittbärande i ytterligare 2 dygn efter symptomen avtagit. Magsjukan förs vidare som kontaktsmitta, men trots att insatser gjorts så avtar inte smittspridningen. Det har också konstaterats att man inte blir immun mot magsjukan, då flera personer inom kommunal verksamhet varit sjuka både två och tre gånger.

Nuläge

Magsjukes epidemin har nu nått Orust. De första fallen har uppträtt inom omsorgens verksamhet, men har spridit sig ut i samhället. Samtliga kommunala verksamheter har drabbats och smittspridningen går fort.

Eftersom man kan bli sjuk flera gånger så finns ingen prognos på hur länge epidemin kommer hålla i sig.

Syfte med analysen

Analysen skall, bland annat, visa på:

- Konsekvenser av långvarig hög personalfrånvaro
- Hantering av och reservrutiner vid långvarig hög personalfrånvaro
- Prioritering av verksamheter
- Definiering av lägstanivå för verksamheterna
- Inventering av vilka funktioner verksamheten är beroende av för att kunna upprätthålla sitt verksamhetsansvar

6.2.3.3 Riskmatris

	Hanteringsförmåga					
Mycket låg						
Låg				H		
Acceptabel			F	E		
God		A, G	C, D	B		
Mycket god						
		Konsekvenser				
		Mycket begränsad	Begränsad	Allvarlig	Mycket allvarlig	Katastrofala

6.2.3.4 Analys

A – Upptäcka

Verksamheterna bedriver en omvärldsbevakning och borde via denna ha fått tidig information om den annalkande epidemin. Denna omvärldsbevakning samordnas dock sällan med andra verksamheter. Kommunens krisledning agerar normalt sett tidigt med syfte att samordna tidiga insatser.

När epidemin drabbar kommunen så märks detta framför allt via de sjukanmälningar som kommer in samt de som blir sjuka inom verksamheten. Det finns inte personalförsörjningsplaner i alla verksamheter. Det saknas också delegeringar till ersättare vid sjukdom i vissa verksamheter.

Sammantaget bedöms förmågan att upptäcka en annalkande epidemi som god, medan scenariots konsekvens på förmågan bedöms som mycket begränsad. Det som spelar in i denna bedömning är den bristfälliga samordningen av omvärldsbevakningen.

B – Besluta och leda

Rutinerna för att besluta och leda torde i scenariot fortsätta vara enligt ordinarie. Händelsen bedöms svårligen kunna leda till en extraordinär händelse om inte omflyttning av personal eller pengar kräver det. Delegeringsordningen bedöms dock som oklar då man inte vet vilka befogenheter som finns, till viss del beroende på att titlar är felaktigt benämnda.

Kommunens krisledning aktiveras tidigt på eget initiativ för att axla rollen som samordnare av lägesbild samt som beslutsstöd. Det krävs en tidig avstämning med fackförbunden.

När epidemin drabbar kommunen förutsätts att ersättare med rätt befogenheter är utsedda. Dessa rutiner finns inte i alla verksamheter.

Förmågan att besluta och leda bedöms vara god, medan scenariots konsekvens på förmågan bedöms som allvarlig.

C – Skapa lägesbilder

En samlad lägesbild börjar skapas tidigt i händelsen, redan innan epidemin drabbat kommunen. Genom att regelbundet samla nyckelpersoner från olika verksamheter skapas en lägesbild. Ett särskilt ansvar för att detta arbete blir av ligger på kommunledningen. Kommunledningsstaben kan utgöra en stödfunktion vid sammanställning av statistik.

Det lokala arbetet med att skapa lägesbild utgör en viktig resurs till den centrala funktionen. Respektive enhetschef, rektor och förskolechef återkopplar till sin egen ledningsgrupp hur sjukdomsläget ser ut och vilka åtgärder som vidtagits. Informationen sammanställs och skickas vidare till krisledningen.

Socialstyrelsen och VG-Regionen är viktiga informationskanaler. Vårdcentralen och sjukhusen informerar kommunen och MAS sammanställer deras lägesbild. MAS får även rapporter från kommunens sjuksköterskor om brukarsituationen och sammanställer deras lägesbild.

Den stora svårigheten med att skapa en samlad lägesbild bedöms vara att bygga en lägesbild som verkligen är gemensam för hela kommunen. Trots denna brasklapp bedöms förmågan till att skapa en samlad lägesbild vara god. Scenariots konsekvens på förmågan bedöms vara begränsad.

D – Informera

Informationsfunktionen bedöms inte utsättas för några särskilda prövningar under detta scenario. Sedvanlig kvalitet kommer därför präglar arbetet. Det som kan påverka förmågan att informera är om nyckelpersoner inom informationsfunktionen blir sjuka och ersättare inte finns. Detsamma gäller växelfunktionen.

Förmågan att informera bedöms som god medan scenariots konsekvens på förmågan bedöms vara begränsad.

E – Hindra utbredning/spridning

Det finns rutiner för tidigt införande av hygienrutiner med syfte att förhindra eller begränsa smittspridning. Hygienrutinerna är dock materialberoende, så rutiner för att säkra leveranser bör tas fram i den mån de inte redan finns. Material som avses är handsprit, plasthandskar, munskydd, sittskydd till toaletter, spypåsar och liknande. Hygienrutinerna kan kompletteras med en önskan om att personal, elever och förskolebarn håller sig hemma under den tid man är sjuk och smittbärare.

Alternativa arbetsmetoder, som exempelvis distansarbete, kan införas. Vid införande av videokonferensmöjligheter kan smittspridning ytterligare begränsas. En ökad städning av verksamheter kan bidra till minskad smittspridning.

Förmågan att hindra utbredning/spridning bedöms i scenariot som acceptabel. På grund av den särskilt aggressiva smittan i scenariot så bedöms konsekvensen på förmågan vara allvarlig.

F – Återställa funktion

Återgången till ordinarie verksamhet bedöms präglas av sliten personal som arbetar för att hinna ikapp med sina arbetsuppgifter. Detta kan pågå under en längre tid och efterreaktioner är troliga.

Åtgärder som bör vidtagas är återställning av tillfälliga behörigheter, prioritering av arbetsuppgifter, justering av deadlines. Viktigt att omvärldsbevakningen och arbetet med lägesbilden kvarstår tills organisationen har hunnit ikapp. Även hygienrutinerna ligger kvar. Efter avslutad händelse bör den utvärderas för att lära och vidareutveckla rutinerna.

Förmågan att återställa funktion bedöms som acceptabel. Händelsens konsekvens på förmågan bedöms vara begränsad.

G – Konsekvenser för liv och hälsa

En omfattande epidemi påverkar sannolikt många människors hälsa även långsiktigt. Det är troligt att äldre i kommunal vård kommer avlida i sviterna av epidemin. Det är även troligt att ett fåtal personal kommer avlida.

Åtgärder för att begränsa utbredning/spridning begränsar också konsekvenser för liv och hälsa. Utöver detta står mycket av förmågan utanför kommunens kontroll. Bedömningen blir därför att förmågan är god och scenariots konsekvenser på förmågan är mycket begränsad.

H – Konsekvenser för verksamheten och ekonomin

I verksamheterna kommer krävas övertid samt vikarier och konsulter för att hålla verksamheterna igång. Direkta och stora konsekvenser kommer märkas i de verksamheter som är beroende av nyckelkompetens. Det kan bli fråga om att prioritera olika enheter mot varandra, vilket bedöms bli extra svårt eftersom verksamheternas lägsta verksamhetsnivå inte är definierad. Vissa verksamheters mål kan bli svåra att uppnå, liksom budget.

Icke samhällsviktig verksamhet kan tvingas stänga under förutsättning att stängningen inte ger en negativ påverkan på samhället.

Inom skolans verksamhet kan vissa lärandemål vara svåra att nå och det blir en utmaning att upprätthålla ordinarie rutiner kring enskilda individers utveckling i lärandet. Man kan eventuellt tvingas bedriva verksamhet på färre platser. Alla skolskjutslinjer kanske inte kan trafikeras. Bussbolagens krisplaner och städrutiner har påverkan på kommunens förmåga att upprätthålla verksamheten.

Inom omsorgen krävs en insats för att identifiera särskilt utsatta brukare och personal. Man kan tvingas införa besöksförbud samt att avgränsa de som arbetar med livsmedel från direkt vårdarbete. Det kan bli aktuellt att flytta personal mellan olika enheter.

Inom samhällsutveckling kan de verksamheter som inte betecknas som samhällsviktiga stänga, exempelvis bibliotek och fritidsgårdar. Kost och lokalvård mobiliserar för att klara arbetsbelastningen.

De ekonomiska konsekvenserna kan bestå av ökade kostnader för personal, räntor och förseningsavgifter, minskade intäkter och hygienmaterial.

Hanteringsförmågan avseende konsekvenser för verksamheten och ekonomin bedöms som låg medan konsekvensen bedöms som allvarlig. Detta beror till stor del på prioriteringsproblem på grund av att en definierad lägsta verksamhetsnivå inte är fastställd.

En obligatorisk kommunlegitimation finns i dag inte, vilket medför att personal inte kan identifiera sig som kommunanställd. Detta kan medföra svårigheter vid hembesök och en otrygghetskänsla för våra brukare och kunder.

I – Konsekvenser för miljön

Bedöms inte i scenariot.

Tänkbara förebyggande åtgärder

Ta fram en personalförsörjningsplan i det korta och i det långa perspektivet. Upprätta rutiner och dokumentera processerna avseende information och kunskapsöverföring samt backup för varandra. Definiering av lägsta verksamhetsnivå inom samtliga verksamheter. Uppdatera rutiner och ledningsplaner vid personalbortfall. Identifiera övergripande kritiska funktioner, se över och säkra upp avtal avseende kritiska funktioner - konsulter, serviceavtal, växel mm. Lista prioriterade anläggningar och verksamheter.

Tänkbara åtgärder för att begränsa smittspridning är införande av ett videokonferenssystem

Beroenden för att hantera händelsen

Personal, vikarier, kost och städ, renhållning, fastighetsskötsel, hygienprodukter, leveranser, IT, informationssystem, vatten, avlopp, krisledningsorganisation, upplysningscentral, sjukvård samt färja till Gullholmen, Karingön, Lyr, Malö och Ångön.

6.2.4 Brand i kommunens serverhall

6.2.4.1 Beskrivning av arbetsprocess och metod

Scenariot har tillsammans med samtliga förvaltningar och förvaltningsområden analyserats med hjälp av verktyget IBERO.

6.2.4.2 Lokalt scenario

Bakgrund

Klockan 19:00 en vardag går larm om brand i kommunhusets serverhall iväg till räddningstjänsten. Inom 12 minuter är man på plats och påbörjar släckningsarbetet. Man kan snabbt konstatera att släcksystemet inte löst ut och därmed är serverhall och samtlig utrustning däri totalskadat.

Nuläge

Klockan är nu 08:00 dagen efter branden. Samtliga IT-system är ur funktion. Nätverk, internet-kommunikation och telefoni är helt utslaget, bortsett från den mobila telefonin (mobilnumret fungerar, inte anknötningarna). Inpasseringssystemet fungerar och hemsidan är intakt. Backuper finns, den senaste är 24 timmar gammal, men all hårdvara är borta. Ingen prognos finns för när systemen är återställda.

Syfte med analysen

Analysen skall, bland annat, visa på:

- Vilka prioriterade IT-system som verksamheterna har
- Vilka krav på tillgänglighet som finns, avseende både system och data samt telefoni
- Vilka reservrutiner som finns
- Vilka krav som finns på backuper
- Vilka konsekvenser ett långvarigt IT-avbrott och bortfall av information medför
- Vilka krav på autentisering vid nyinstallation och systemförändring som finns
- Vilka krav på loggning (spårbarhet) som finns, samt
- Inventering av vilka funktioner verksamheten är beroende av för att kunna upprätthålla sitt verksamhetsansvar

6.2.4.3 Riskmatris

	Hanteringsförmåga					
Mycket låg						
Låg			G	H	F	
Acceptabel				B, C		
God				D		
Mycket god			A			
		Konsekvenser				
		Mycket begränsad	Begränsad	Allvarlig	Mycket allvarlig	Katastrofala

6.2.4.4 Analys

A – Upptäcka

I kommunhuset finns ett brandlarm som är vidarekopplat till räddningstjänsten. Det troliga scenariot är att då räddningstjänsten får larm om pågående brand i kommunhusets serverhall så kommer räddningschef i beredskap att, utan dröjsmål, aktivera primära krisledningsgruppen.

Detta kan ske genom kommunens larmhanteringsfunktion eller via mobiltelefon som, i detta scenario, inte påverkas.

I scenariot måste beaktas att det finns många verksamheter som inte är direkt drabbade av händelsen, men som påverkas kraftigt. Tidig intern information är därför mycket viktig.

Förmågan att upptäcka händelsen bedöms som mycket god medan händelsens konsekvens på förmågan att upptäcka bedöms som begränsad.

B – Besluta och leda

Larmlistor finns både digitalt och på papper. Primära krisledningsgruppen aktiveras snabbt, identifierar nyckelpersoner samt utökar krisledningen med verksamhetsansvariga chefer. Som en av de första rutinåtgärderna så informeras kommunchef samt förvaltnings- och förvaltningsområdeschefer som i sin tur har ansvaret att informera inom sina verksamheter. Kommunchefen ansvarar för att informera den politiska ledningen. Primära krisledningsgruppen utökas snabbt med verksamhetsansvariga chefer samt med de resurser som krävs för att hantera situationen. Situationen kan även kräva att nivå 2 i krisorganisationen, kommunala krisledningsgruppen, aktiveras.

Beslutsgången inom kommunen är oförändrad mot normalt, dock finns brister i vissa verksamheter avseende rutiner kring att utse ersättare med beslutsmandat. Primära krisledningsgruppen eller kommunala krisledningsgruppen samordnar åtgärder men har inget beslutsmandat. Händelsen skulle kunna leda till en extraordinär händelse där krisledningsnämnden aktiveras.

Det bortfall av kommunikationslösningar som scenariot medför är allvarligt för hantering av händelsen och detta drabbar även de verksamheter som inte är direkt drabbade av händelsen. Orust Kommun har inte valt att införa Rakel i andra verksamheter än räddningstjänst och krisledning. Detta medför att kommunikation vid ett avbrott i telefonin inte kan upprätthållas.

På grund av bristen på alternativa kommunikationsvägar så bedöms förmågan att hantera händelsen som acceptabel medan händelsens konsekvens på förmågan att besluta och leda bedöms som allvarligt.

C – Skapa lägesbilder

Krisledningens ansvar är att kontinuerligt arbeta med lägesbild, åtgärder samt identifiering av konsekvenser i och med att alla verksamheter har en rapporteringsskyldighet. Det finns rutiner kring att skapa lägesbilder både på kort och på lång sikt, men det saknas rutiner för att förmedla en samlad lägesbild inom kommunens geografiska område.

Det skiljer sig i kommunens verksamheter vilka rutiner som finns för att skapa lokala lägesbilder.

Förmågan att skapa och förmedla en samlad lägesbild bedöms som acceptabel medan händelsens konsekvens på förmågan att skapa lägesbild bedöms som allvarlig.

D – Informera

Scenariot ställer krav på att kunna informera på, till viss del, alternativa sätt. Planer för detta finns till stor del. Man kan vara säker på att detta blir en ganska stor nyhet, så det finns hjälp att få vad gäller spridande av information via lokal media. Kommunens hemsida är placerad på annan ort och kommer därför fungera.

Det finns rutiner för att samordna information vid en kris i kommunala verksamheter. En utmaning är hur information kan komma ut till kommunala verksamheter. En annan utmaning är att de bakomliggande mobilnumren inte används dagligdags och därför inte är lättillgängliga i en

kris. En tredje utmaning är hur vi kan informera på olika språk, med tanke på att det talas ett 20-tal språk i verksamheterna.

Eftersom växelfunktionen slås ut finns ett behov i att se om vår samverkan med Stenungsund medför att de kan ta över och svara på Orust Kommuns växelnummer och kanske till och med koppla vidare samtal.

Kommunens möjlighet att informera via sociala medier är inte helt klarlagd. Vissa verksamheter använder sig av sociala medier dagligen, medan andra inte gör det. En sammanhållen strategi saknas.

Sammantaget så bedöms förmågan att informera som god medan händelsens konsekvens på förmågan att informera bedöms som allvarlig.

E – Hindra utbredning / spridning

Detta bedöms inte i scenariot.

F – Återställa funktion

En snabb återställning efter angiven händelse är inte möjlig. Alternativa serverhallar finns inte förberedda och en redundant serverpark för de kritiska systemen existerar inte. Det alternativ som finns i dag är att återställa befintligt serverrum, alternativt hitta ny lokal, och bygga upp ny maskinpark där. Det kan ta upp emot två månader innan funktionen är återställd till fullo. Detta ska vägas mot att vissa verksamheter anger att längsta acceptabla avbrottstid är två dygn.

Det saknas i dag en rutin för att beställa och ta hem utrustning i en krissituation, men detta arbete pågår. Det finns en prioritering av IT-system.

Återgången blir tung. Allt manuellt arbete som producerats under tiden systemen har varit nere ska matas in i systemen, vilket kommer innebära en gigantisk arbetsinsats.

Hanteringsförmåga för att återställa funktionen bedöms som låg och händelsens konsekvens på förmågan bedöms som mycket allvarlig.

G – Konsekvenser för liv och hälsa

I och med att det i scenariot finns risk för att man inte kan nå journaler, telefoni och fax så kan konsekvensen bli att det uppstår vårdskador och därmed konsekvenser för liv och hälsa.

Kommunens larmhanteringssystem och automatiska brandlarm kommer fungera på reservvägar. Trygghetstelefoner kommer fungera som vanligt.

Hanteringsförmågan avseende konsekvenser för liv och hälsa förutsätter reservrutiner eller redundanta system. Inget av detta finns fullt ut i dag, varför hanteringsförmågan bedöms vara låg. Konsekvenser för liv och hälsa bedöms vara begränsade.

H – Konsekvenser för verksamheten och ekonomin

Scenariot kommer medföra stora konsekvenser för ekonomin. Samtliga kommunala verksamheter kommer behöva ökade personalresurser, både genom overtid och inköpt personal, både under pågående avbrott men också under lång tid därefter för att komma ikapp. Händelsen kommer medföra en enorm arbetsbelastning och en stor omprioritering för IT-enheten.

Försäkringar täcker de materiella skadorna och kostnader för återställning, men en betydande kostnad kommer hamna på kommunen. De stora kostnaderna ligger ute i verksamheterna.

Det kommer bli kännbara konsekvenser för invånare och kunder. Intäkterna kommer minska och kommunen kommer inte kunna leverera det som förväntas. Händelsen kan medföra att brukare vidtar rättsliga (ekonomiska) åtgärder mot kommunen. Händelsen kan också medföra böter och skadestånd om vissa uppgifter inte utförs i tid samt påminnelseavgifter på grund av obetalda fakturor.

Problem kommer främst uppstå avseende ingående och utgående fakturor, löner, utbetalningar, e-tjänster, diarium och ärendehantering, dokumentation, betygshantering, elevs frånvarohantering, informationsutbyte samt upprätthållande av beredskap.

Förmågan avseende konsekvenser för verksamhet och ekonomi bygger på reservrutiner och/eller redundanta system, därför bedöms hanteringsförmågan som låg. Konsekvenserna bedöms som allvarliga.

I – Konsekvenser för miljön

Bedöms inte i detta scenario.

Tänkbara förebyggande åtgärder

Samtliga grupper återkom till behovet av fungerande reservsystem i extern serverhall samt gemensamma fungerande reservrutiner. Kan de kritiska systemen läggas som en molntjänst? Reservelen bör testas skarpt - hur fungerar den egentligen? Vi bör ha bättre förteckningar över mobilnummer. Vilka blanketter behöver vi ha tillgång till? Kan de finnas i pärm, på USB eller i ett speglat digitalt arkiv? Uppdaterade krispärmar/om något händer/personallistor är viktigt.

Beroenden för att hantera händelsen

Förutom de vitala systemen uppger verksamheterna att de är beroende av beslutskapaciteten, både politiska och tjänstemannabeslut, kommunikation och information samt reservrutiner för diarium, ärendehantering, utbetalningar, lönehantering, ekonomisk redovisning samt personalplanering.

6.2.5 Stort avbrott i dricksvattenförsörjningen

6.2.5.1 Beskrivning av arbetsprocess och metod

Scenariot har tillsammans med förvaltningar och förvaltningsområden analyserats med hjälp av verktyget IBERO. Ett liknande scenario har också legat till grund för analys år 2013-2014 i systemet RiskSolution.

6.2.5.2 Lokalt scenario

Händelse

Ett stort ledningsbrott i dricksvattensystemet inträffar. På vissa håll faller trycket så mycket att inget vatten kommer fram till abonnenterna. På andra håll blir vattnet missfärgat och det är oklart om vattnet är tjänligt eller ej.

Det finns ingen prognos när felet är åtgärdat.

Syfte med analysen

Analysen ska bland annat visa på:

- Information vid bortfall av dricksvatten
- Rutiner vid bortfall av dricksvatten

- Konsekvenser vid bortfall av dricksvatten

Analysen ska INTE fokusera på:

- Eventuella sjukdomar som kan uppstå vid otjänligt vatten

6.2.5.3 Riskmatris

	Hanteringsförmåga	Mycket låg		Låg		Acceptabel		God		Mycket god	
		Mycket begränsad		Begränsad		Allvarlig		Mycket allvarlig		Katastrofala	
		A, E		B, F		D		H		C	
		Konsekvenser									

6.2.5.4 Analys

A – Upptäcka

I scenariot upptäcks händelsen antingen av övervakningssystemen eller då abonnenter ringer kommunen. Enligt de rutiner som finns så hanteras händelsen till en början av VA själva. En av de första åtgärderna blir att försöka nå ut med information till abonnenterna. Eftersom det saknas ett system för att informera dessa direkt så kommer informationen gå ut, med bistånd från kommunens informatör, till media.

Kommunens miljöinspektörer kommer informeras tidigt för att kunna fatta beslut om eventuella kokrekommendationer.

Förmågan att upptäcka bedöms som god och konsekvenserna på förmågan att upptäcka bedöms som mycket begränsad.

B – Besluta och leda

Scenariot föranleder ingen anpassning av ledningsorganisationen. Om störningen visar sig bli omfattande geografiskt eller i tid så aktiveras troligen primära krisledningsgruppen som samordnande funktion, men inget beslutsmandat förs över från ordinarie beslutsfattare.

Vid ett extremt fall kan händelsen leda till att de klassas som en extraordinär händelse och om reparationer föranleder stora kostnader kan krisledningsnämnden komma att aktiveras.

Miljö och byggnadsförvaltningen agerar i detta scenario som myndighet. I denna roll bistår man VA med kontroller av vattnet för att utröna om det är tjänligt eller ej.

Förmågan att besluta och leda bedöms vara god. De konsekvenserna som scenariot kan få på förmågan besluta och leda är att ledningsplatsen är utan vattenförsörjning. Konsekvensen bedöms vara begränsad.

C – Skapa lägesbilder

Förutsättningarna för att lägesbilder från VA och verksamheterna ska sammanställas till en samlad lägesbild är troligen att primära krisledningsgruppen är aktiverad. Sannolikheten talar för att primära krisledningsgruppen inte kallas in förrän senare i hanteringsprocessen. Avsaknad av lägesbild kan medföra felaktiga prioriteringar.

Om händelsen inträffar på kväll eller helg medför detta minskad tillgång till chefer, vilket i sin tur försvårar processen att sammanställa en samlad lägesbild.

Förmågan att skapa en samlad lägesbild bedöms vara låg initialt, men att den ökar ju längre in i hanteringsprocessen man kommer. Konsekvensen på förmågan att skapa lägesbild bedöms som allvarlig.

D – Informera

Informationsplaner avseende större avbrott i dricksvattennätet finns och används då de behövs. Rutinerna för att aktivera kommunens informatör är fastställda och fungerar i praktiken. En god information kräver dock en samlad lägesbild med kvalitetssäkrad information. Möjligheterna att informera på andra språk är små.

Vid en så omfattande händelse som scenariot beskriver förutsätts god tillgång på målgruppsanpassad information. Detta kan ställa krav på upprättande av en upplysningscentral och andra informationsåtgärder. Anslag på, exempelvis, livsmedelsaffärer samt upprättande av informationspunkter är exempel på genomförbara åtgärder. System för att informera abonnenterna direkt, exempelvis via SMS, finns på marknaden men har inte upphandlats av kommunen.

Förmågan att informera bedöms, med beaktande av bristerna att skapa en samlad lägesbild, vara acceptabla. Händelsens konsekvenser på förmågan att informera bedöms vara begränsade.

E – Hindra utbredning / spridning

Kompetensen inom VA bedöms vara hög. Det som drar ner den bedömda förmågan är bristerna i att skapa samlad lägesbild.

Förmågan att hindra utbredning/spridning bedöms som god medan scenariots konsekvenser på förmågan bedöms vara mycket begränsade.

F – Återställa funktion

Miljö och byggnadsförvaltningen kan fatta beslut om att kokrekommendationerna ska upphöra efter man fått två på varandra godkända prov. Efter det behöver information gå ut till abonnenterna med direktiv om eventuella kvarstående åtgärder, exempelvis att spola i kranarna en viss tid, innan vattnet åter kan tas i bruk.

Inom verksamheterna kan det finnas personal som är trötta, som fått arbeta mycket övertid och som behöver ledigt. Det kan finnas eftersatta arbetsuppgifter, exempelvis tvätt och städning.

Förmågan att återställa funktion bedöms vara god och scenariots konsekvenser på förmågan bedöms vara begränsade.

G – Konsekvenser för liv och hälsa

Hanteras inte inom scenariot.

H – Konsekvenser för verksamheten och ekonomin

Det finns inom verksamheterna en övertro på vilka resurser som finns avseende vattentankar och inom vilken tidsrymd dessa kan vara på plats. Prioritering bland de samhällsviktiga verksamheterna är ofullständig och rutinerna för nödvatten är inte fastställda. Konsekvenserna kan därför bli vattenbrist som påverkar hygienrutiner, möjlighet att få i sig dryck, laga mat samt att spola i toaletterna. Även för brandsäkerheten kan det bli konsekvenser.

I de kommunala verksamheterna blir en kokrekommendation mycket svår att upprätthålla. Detta dels på grund av den arbetsbelastning arbetsmomentet medför, men även avseende tillsyn av boende, elever och förskolebarn som kan dricka ur kran på egen hand. Hemtjänstpersonal kommer få köra vatten till brukare som bor hemma. Oro och stress torde bli tänkbara konsekvenser.

Vissa verksamheter uppger att de vid otjänligt vatten kan stänga av vattenkranarna centralt utan att påverka tillförseln av vatten till toaletterna. Andra verksamheter uppger att de kan stänga av vattnet i byggnaden och slå igång när det ska spolas. Rutin och avtal för att hyra in bajamajor finns inte.

Kostnaderna för reparation av dricksvattensystemet bedöms som höga. Till kostnaden tillkommer transport av skolelever och förskolebarn samt personal som kan bli nödvändigt. Det blir en ökad kostnad för mat och dryck, handsprit, tvättservetter, tvättkräm, personal samt reservvatten.

Förmågan avseende konsekvenser för verksamhet och ekonomi bygger på fastställda reservrutiner och därför bedöms hanteringsförmågan som acceptabel. Konsekvenserna bedöms som allvarliga.

I – Konsekvenser för miljön

Hanteras inte inom scenariot.

Tänkbara förebyggande åtgärder

Rutinerna för nödvatten och kokrekommendationer bör ses över. Möjlighet att köpa in material för nödvattenhantering, vattendunkar och tankar, bör ses över.

Checklista för information vid avbrott i vattenförsörjningen tas fram. Möjlighet att informera via mass-SMS bör ses över.

Beroenden för att hantera händelsen

Beroende för att hantera händelsen är en nödvattenplan samt resurser för att hantera nödvatten. Stort behov av personal i tillräcklig omfattning. Kommunens servicefunktioner avseende mat, dryck, städ, information och ledning behöver fungera. Behovet av leveranser av hygienartiklar är stort.

6.3 Krisledningsövning Helvar 2014

Den 4 juni 2014 genomförde LOTS-kommunerna en gemensam krisledningsövning. Planering och genomförande av övningen berörde flertalet samhällsviktiga aktörer på lokal, regional och nationell nivå. På uppdrag ifrån kommuncheferna i LOTS-kommunerna utgjorde LOTS-gruppen styrgrupp och projektledningsgrupp för planering och genomförande av övning Helvar.

Det övergripande syftet för övning Helvar var:

- Att pröva aktörers förmåga att upprätthålla samhällsviktiga funktioner vid en allvarlig samhällskris
- Att pröva övade aktörers förmåga inom krisledning, kommunikation och informationshantering internt som externt, samt att upprätta en gemensam lägesbild.

Det övergripande målet för övning Helvar var:

- Att uppnå målen i enlighet med övade aktörernas fastställda planverk före, under och efter en kris.

Utvärderingsarbetet leddes av Länsstyrelsen. I utvärderingen identifierades ett antal generella sårbarheter och brister i kommunens krisberedskapssystem. En sammanfattning av identifierade sårbarheter och brister redovisas nedan med utgångspunkt från de delförmågor som Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskap (MSB) har definierat.

Operativ ledning

- Krisorganisationen vilar på ett fåtal nyckelpersoner
- Krisorganisationen är inte fullständigt bemannad
- Krisorganisationen är inte utbildad trots att utbildningstillfällen erbjudits
- Krisorganisationen har inte tillräcklig erfarenhet i form av deltagande vid övningar
- Lokaler avsedda för krisledning är inte anpassade och utrustade för krisledning
- Politikerrollen i en krissituation är inte tillräckligt klarlagd
- Organisation, roller och mandat är inte tillräckligt klargjorda
- Krisorganisationen är baserad på ett fåtal nyckelpersoner, det finns inte uthållighet vid en långvarig dygnet-runt-kris i minst 72 timmar
- TiB-funktionen, bemanning, roll och mandat behöver klargöras

Samverkan

- Bristande resurser avseende videokonferensutrustning
- Rutiner för samverkanskonferenser över telefon och Rakel bör tas fram
- Rutiner för systematisk extern samverkan finns inte
- Funktionen Samverkansansvarig behöver vidareutvecklas och tydliggöras

Kriskommunikation

- Lokaler för informationsorganisationen behöver ses över avseende funktionalitet och placering i förhållande till krisledningsstaben
- Informationsorganisationen är inte tydliggjord
- Informationssamordning mellan kommunens verksamheter behöver utvecklas
- Rutiner för samordning av information utifrån det geografiska områdesansvaret behöver utvecklas
- Kunskaperna om WIS och Rakel behöver öka
- Tydligare rutiner avseende hur presskonferenser kan genomföras behövs
- Befintlig informationspolicy bör anpassas till krisorganisationens behov
- Funktionen upplysningscentral är otydlig och bör ses över

Larm

- Befintliga rutiner för att kvittera mottaget larm bör vidareutvecklas.

Omvärldsbevakning

- Det dagliga arbetet i kommunen med omvärldsbevakning behöver utvecklas
- Rutiner för krisorganisationens omvärldsbevakning är bristfälliga

Lägesbild

- Metod för en strukturerad lägesbildspresentation finns inte

Analys av händelseutvecklingen av en händelse på kort och lång sikt

- Kommunens funktion Analysansvarig bör vidareutvecklas för att ge möjlighet att planera inför alternativa händelser och konsekvenser av händelser på lång sikt
- Det saknas rutiner för att planera om händelsen fortsätter längre än planerat

Materiella och personella resurser

- Funktionen Resursansvarig behöver vidareutvecklas och tydliggöras
- Det finns inte någon samordnad förteckning över vilka resurser som finns att tillgå utanför kommunens egen organisation vid en långvarig kris

Regelverk

- Det finns inte alltid tydliga mandat avseende ersättare vid befattningshavares frånvaro

Praktisk erfarenhet

- Fastställd utbildnings- och övningsplan bör följas tydligare.

Grundläggande säkerhetsnivåer

- Ingen anmärkning

Redundans och robusthet i kommunikationssystemen

- Ingen anmärkning

Reservkraft

- Endast ett fåtal samhällsviktiga verksamheter har tillgång till reservel

Möjlighet att flytta den samhällsviktiga verksamheten till annan plats

- Kommunen saknar i vissa fall evakueringsplaner samt förmåga att flytta samhällsviktig verksamhet till annan plats.

Säkerhet och robusthet i samhällsviktig infrastruktur

- Ingen anmärkning

6.4 Oljepåslaget i september 2011

Torsdagen den 15 september 2011 informerades räddningstjänsten i Tjörns kommun av en privatperson om att det påträffats olja i hamnområdet vid Klädesholmen. Räddningstjänsten kontaktade Kustbevakningen och informerade dem om att det påträffats olja.

Kustbevakningen kontrollerade uppgifterna och fann då oljeskadad fågel. De beslutade att spana med flyg och upptäckte en mindre mängd olja i vattnet utanför Tjörn. Oljan bedömdes inte som saneringsbar vilket de också meddelade Tjörns kommun. KBV fortsatte därefter sina efterforskningar och fann senare under dagen större förekomster av olja. KBV inledde på eftermiddagen den 15 september 2011 därför miljöräddningstjänst till sjöss. Dagen efter, på morgonen den 16 september, beslöt Tjörns kommun att inleda kommunal räddningstjänst.

Då detta beslut fattats informerades Orust Kommun via Tjänsteman i Beredskap (TiB) som aktiverade primära krisledningsgruppen och startade upp arbetet med informationsinhämtning. Detta arbete fortsatte under helgen innan uppgiften överlämnades till pågående TiB.

På Orust omhändertogs totalt 8 ton oljeavfall. Kommunal räddningstjänst inleddes aldrig på Orust, ej heller primära krisledningsgruppen.

Analys

Orust Kommun var inte förberedda för ett storskaligt oljepåslag och, som tur var, så uteblev de stora mängderna olja.

Primära krisledningsgruppens arbete fullföljdes aldrig och har inte formellt avslutats. Huruvida detta medförde att arbetet hanterades mer effektivt eller ej kan diskuteras vidare.

Resultatet av saneringsarbetet bedöms i efterhand som gott.

7 BEHOV AV ÅTGÄRDER MED ANLEDNING AV RISK- OCH SÅRBARHETSANALYSENS RESULTAT

Syftet med en risk- och sårbarhetsanalys är att primärt belysa risker, sårbarheter och brister i kommunens förmåga att motstå och hantera samhällsstörningar. Resultatet av en genomförd analys ska betraktas som ett kunskapsunderlag som i sin tur ska resultera i handlingsplaner för genomförande av åtgärder vilka syftar till att stärka förmågan eller minska sårbarheten inom det egna verksamhetsområdet.

Utifrån risk- och sårbarhetsanalysens resultat identifierar kommunen olika typer av åtgärder vilka syftar till att stärka förmågan eller minska sårbarheten i kommunens verksamhet. Åtgärderna har resonerats fram huvudsakligen utifrån fyra kategorier enligt nedan.

- Planerade åtgärder
- Pågående åtgärder
- Genomförda åtgärder
- Förslag på ytterligare åtgärder och rekommendationer

Med anledning av risk- och sårbarhetsanalysens resultat gör kommunen bedömningen att det finns en god förmåga och en organisatorisk grundstruktur i kommunen att motstå och hantera samhällsstörningar.

7.1 Planerade åtgärder

- Planering av ordinarie lokaler för krisledning och informationsfunktion
- Bemanning av krisorganisationen
- Framtagande av ett gemensamt handlingsprogram för bland annat krisberedskap, räddningstjänst, säkerhet och brottsförebyggande
- Se över kommunens organisation för hantering av oönskade händelser under sommar- månaderna
- Utveckling av rutiner för att upprätta och förmedla en samlad lägesbild
- Vidareutveckling av rutiner avseende säkerheten i gästhamnarna
- Utveckling av LOTS-samarbetet
- Deltagande i övningen SAMÖ 2016

7.2 Pågående åtgärder

- Plan och kommunövergripande krisledningsorganisation för hantering av samhällsstörningar då flera av kommunens verksamheter påverkas samtidigt
- Framtagande av en utbildnings- och övningsplan
- Förstärkt kompetens inom krisledning
- Riktade utbildnings- och övningsinsatser enligt utbildnings- och övningsplan
- Arbete med sociala risker och brottsförebyggande åtgärder
- Regelbunden översyn av säkerheten i gästhamnarna

7.3 Genomförda åtgärder

- Risk- och sårbarhetsanalyser på central nivå i kommunen
- En gemensam oljesaneringsplan som omfattar saneringsfasen är upprättad i samverkan med Tjörn och Stenungssund

7.4 Förslag på ytterligare åtgärder och rekommendationer

- Utbyggnad av Rakel i kommunen
- Etablering av ett kommunövergripande koncept för ökad informationssäkerhet, inklusive informationsklassificering och reservrutiner
- Utveckling av koncept för systematiskt säkerhetsarbete och kontinuitetsplanering i kommunala verksamheter
- Genomförande av analys gällande kritiska beroenden i samtliga kommunala verksamheter
- Översyn av delegeringsordningar för ersättare vid kris
- Utveckling av reservkapacitet i kommunen
- Framtagande, antagande och förankring av kommunövergripande nödvattenplan
- Översyn och åtgärd av säkerhet kring dricksvattenproduktion och distribution.
- Översyn av alternativa lösningar avseende it-, tele- och radiosystem
- Ökad samverkan med samhällsviktiga aktörer, inrättande av krishanteringsråd
- Utveckling av kommunens arbete för god vattensäkerhet vid hav och sjöar
- Utveckla koncept för evenemangssäkerhet
- Ytterligare vidareutveckling av kommunens system för larmhantering
- Fastställande av policy avseende brand- och inbrottslarm i kommunala verksamheter
- Förstärkt kompetens inom hot och våld för förtroendevalda och personal
- Införande av säkerhetsklassade tjänster
- Översyn av säkerheten i kommunhuset samt vid kommunfullmäktige och kommunstyrelsens sammanträden.
- Genomförande av risk- och sårbarhetsanalyser samt beroendeanalyser på verksamhetsnivå
- Utveckling av evakueringsplaner på verksamhetsnivå
- Utveckling av funktionen tjänsteman i beredskap (TiB)
- Utveckla kunskap och förmåga avseende höjd beredskap
- Införande av obligatorisk kommunlegitimation